

de Moeial



België - Belgique

P.P. - P.B.

1160 Oudergem

Gemeenteplein

BC31570

Studentenijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
Gratis en onbetaalbaar sinds 1983

Mei-Juni 2013

Vicerector Onderwijs gekant tegen oriëntatieproeven

*“Wij denken niet dat een algemene
ijkingsproef een goed idee is”*

“Het verhaal van tien jaar Rockrace”

*“Discussiëren over muziek, ik
kan er mijn hele leven mee
vullen”*

STUDENT VALT VAN VOETSTUK

BESTUURSHERVORMING VUB VERLEGT PRIORITEITEN

INHOUD

Nieuws

- 4 **Onderwijsnieuws**
- 5 **Interuniversitaire master Gender en Diversiteit in aantocht?**
Brussels Academy maakt wetenschap toegankelijk

Interview

- 10 **“We denken niet dat een algemene ijkingsproef een goed idee is”**
Vicerector Onderwijs gekant tegen oriënteringsproeven
- 15 **“Elke editie van de Rockrace is de beste tot nog toe”**
10 jaar Rockrace

Satire

- 28 **Het Nieuws van de Zomer**
Zwoel, zweterig en zwanger

Cultuur

- 24 **“Op iedere jongen met een steen mag je schieten”**
Boekrecensie Breaking The Silence

Opinie

- 3 **Editio**
Loutering
- 4 **Een kortje**
- 13 **Analyse van een Studentenraad met ezelsoren**
- 20 **De instapstage, een mogelijk antwoord op de jeugdwerkloosheid?**
- 22 **Met Mendelssohn naar het loket**
- 23 **Moedersterfte, een ontwikkelingsprobleem?**
- 26 **De nakende dood van een icoon**
De opkomst en ondergang van de telefooncel
- 27 **Gooi niet iedereen in het circus**
- 30 **Brief aan mevrouw De Knop**
Een interventie

Reportage

- 6 **De VUB gooit het roer om**
Ingrijpende wijzigingen in de universitaire bestuursstructuren
- 18 **De gerechtigheid binnen het gerecht**
Verkrachtingslachtoffer klaagt onbekwaamheid Justitie aan

Foto voorpagina: Manly Callewaert

EDITO

Loutering

VUB-rector Paul De Knop, kleine kledingmaat, groots hervormer. Zo wil hij de geschiedenis ingaan wanneer hij te gepasten tijde zijn portret kan toevoegen aan de eregalerij van rectoren voor het leven. Het nieuwe bestuursmodel dat hij zal invoeren, zullen we uit eerbied en respect naar hem vernoemen, *Button Style Governance*, zoiets. Hij slankt het bestuur van zijn vrije universiteit af tot de kern, met minder interne vertegenwoordigers in de Raad van Bestuur. De technocratie zal regeren. De mosterd haalde onze sportieve princeps uit het bedrijfsleven, waar dit model *bon ton* is.

Als student-journalist kijk ik toe hoe de bestuurlijke aardverschuiving zich aan onze alma mater, mijn alma mater, voltrekt. Maar niet met lede ogen en allerminst verzuurd. Wanneer ik ervan hoor komt de kleur in mijn wangen terug, onbewust en ongewild verschijnt er een lach op mijn gezicht. Verzet is zinloos. Ik beken, ik behoor tot het slag mensen dat pas een beetje begint te leven als er moeilijkheden zijn.

Aan de *University Inc.* van onze rector krijgt de *klant* – daarmee bedoelt hij u, waarde student – twee zetels in de Raad van Bestuur; niet langer mag elke faculteit een student afvaardigen via rechtstreekse verkiezingen. De student – u moet het mij vergeven, u beschrijven met het begrip klant vervult mij nog altijd met enige weersin en ik weiger u dan ook te scharen onder deze collectieve noemer – krijgt nog slechts twee zitjes in het hoogste bestuursorgaan. Daarmee mogen wij ons volgens onze CEO nog gelukkig prijzen: “De inkomsten die wij halen uit studenten maken maar 2,5 procent uit van de begroting. In een bedrijf zou die klant nooit inspraak krijgen. De studenten krijgen uiteraard wel inspraak.” Een kaakslag voor het vertegenwoordigingsmodel. Laat dat nu exact het model zijn dat de rector hoogstpersoonlijk de genadeslag wil geven.

Onze eminentie en vele notabelen met hem, verwijzen de vertegenwoordiging in de letterlijke zin van het woord naar de prullenmand. “Je zit in de Raad van Bestuur om je verantwoordelijkheid te nemen”, dixit De Knop. De vraag waarom een vertegenwoordiger in godsnaam uit de eigen geleding moet komen, stelt hij slechts retorisch. Bovendien is een zetel in de Raad van

Bestuur mogelijk zelfs gevaarlijk voor die arme studentjes daar. Want als de raad een verkeerde beslissing neemt, dan is ons studentjelijf, och arme, mede verantwoordelijk. Bevreesd hoeft u echter niet te wezen. Ome Paul zal ons wel beschermen tegen de grote boze wereld, ook als u daar eigenlijk niets voor voelt. Als u net als ik behoort tot dat slag mensen dat pas een beetje begint te leven als er moeilijkheden zijn, dan ben ik wellicht de bringer van slecht nieuws.

Ook het vicerectoraat Studentenbeleid zal het in de toekomst moeten ontgelden. De bevoegdheden van de Dienst Studentenbeleid, zoals sport, het restaurant en andere studentenvoorzieningen worden geïntegreerd in het vicerectoraat Onderwijsbeleid. Studentenbeleid is niet langer relevant genoeg om er een apart vicerectoraat aan te wijden. Daar komt het, alle zalvende woorden ten spijt, simpelweg op neer. In de journalistiek komt het er immers vaak op aan te zoeken naar hetgeen dat niet gezegd wordt.

Toen het vicerectoraat Studentenbeleid in 2004 opgericht werd, noemde vice-rector Michel Magits het nog een belangrijk symbool “om het belang dat de universiteit aan studenten hecht te benadrukken.” Dat hoort u nu niemand zeggen, juist daarom schrijf ik het op. Onze alma mater pakte indertijd uit met een persbericht waarin de centrale positie van de student bejubeld werd. Een kleine tien jaar later blijft van die hoerastemming nog maar weinig over. In bedrijven is de klant tenminste nog koning.

Misschien is het allemaal zo erg niet, de verontwaardiging lijkt zich te beperken tot mijn eigen geest en een handjevol medestanders. De meeste betrokkenen spreken zich met één stem positief uit over de geplande hervormingen. Ik geloof echter dat mensen alleen door onoplettendheid optimist zijn.

Intussen rest mij slechts nog deze tegenslag te incasseren. Ontmoedigen laat ik mij echter niet. Veeleer word ik door kleine en grote tegenslagen gelouterd. Catharsis zal mijn deel zijn. De studentenstem zal blijven klinken. Wanneer wij niet meer kunnen schreeuwen, zullen wij oorverdovend fluisteren. ◆

Stéphanie Romans, hoofdredacteur

ONDERWIJS NIEUWS

- De Studentenraad van de VUB eindigt het academiejaar in mineur nadat voorzitter Isabelle Selslag ontslag nam. Het bleek onmogelijk het zware mandaat nog langer te combineren met haar studies, waardoor ze zichzelf niet meer in staat achtte “de noodzakelijke (juiste) beslissingen te nemen die de verantwoordelijkheid als voorzitter met zich meebrengt”, zo liet ze weten in een brief aan de studentenraadsleden.

De drie vicevoorzitters moeten nu gezamenlijk op zoek naar een oplossing. “We waren nogal verrast door het plotselinge ontslag van Isabelle”, klinkt het bij Domien Vanhonacker, vicevoorzitter Onderwijszaken. “We zullen ons uiterste best doen de continuïteit te garanderen met de huidige equipe.”

- Na een negatief advies van de Studentenraad werd het artikel over de tweede examenkans uit het vernieuwde Onderwijs- en Examenreglement (OER) naar de koelkast verwezen. De bepaling was volgens de Studentenraad niet conform aan het Flexibiliseringsdecreet. Dat decreet stelt immers dat een student “niet kan verzaken aan een creditbewijs”, terwijl het OER in haar huidige vorm de student oplegt afstand te doen van zijn aanvankelijke resultaat indien hij toch zijn examen wil herkansen.

De regeringscommissaris meldde inmiddels aan vicerector Onderwijsbeleid Yvette Michotte dat in de Raad van State enige discussie was ontstaan over de interpretatie van het decreet. Ook zouden er “tegenstrijdigheden” bestaan “in de rechtspraak van de Raad van State en de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

De VUB speelt op veilig en wacht “een duidelijke decretale regelgeving” af. Voorlopig blijft het dus voor de student onmogelijk om een geslaagd examen te herkansen.

- De sportievelingen onder ons kunnen zich, als het van de sportdienst afhangt, volgend academiejaar verwachten aan een reeks prijsstijgingen voor de sportfaciliteiten op de VUB. De huidige tarieven zouden volgens de Dienst Beweging en Sport niet langer houdbaar zijn door stijgende energie- en personeelskosten. De procentuele prijsstijgingen schommelen tussen de zes en vijftig procent. De clubkaart zou 2,5 euro duurder worden. Een tienbeurtenkaart voor het zwembad zou vanaf volgend academiejaar dan weer 25,6 euro tegenover de huidige 21 euro kosten. De Studentenraad beslist op de plenaire vergadering van mei of de prijsstijging daadwerkelijk in voege zal treden. Bij het ter perse gaan was de beslissing nog onbekend. (jj)

EEN KORTJE

Hoewel het leeuwendeel van de jonge werklozen laaggeschoold zijn, vallen steeds meer hoogopgeleiden ten prooi aan de economische crisis. Gewaapend met hun zopas behaalde diploma, storten zij zich vol overgave op de arbeidsmarkt. Bij velen slaat het aanvankelijke enthousiasme echter om in wanhoop na talloze vruchteloze sollicitatiebrieven en –gesprekken. Bedrijven zijn niet happig om mensen aan te werven zonder werkervaring. Daar-

liest hiermee immers een pak fiscale en sociale bijdragen. Uit cijfers van de enquête van de socialistische jongerenbeweging Animo in 2012 blijkt verder dat het inkomen van zestig procent van de stagiairs in de Europese wijk onder de armoedegrens ligt. Zo’n dertig procent daarvan doet een onbetaalde stage.

Deze misbruiken kunnen zich enkel voordoen



om nemen steeds meer net-afgestudeerden genoeg met een onbetaalde stage. Werkervaring opdoen, zelfs zonder vergoeding, lijkt immers een beter alternatief dan thuis de laatste afwijzingsbrief te herlezen. Deze stages zijn echter illegaal.

Een onbetaalde stage voor afgestudeerden is in strijd met de Belgische wet. In ons land wordt immers een minimumvergoeding van 751 euro per maand voor afgestudeerden vanaf 21 jaar geëist. Een regel waar klaarblijkelijk vele bedrijven en organisaties zich niet bewust van zijn. Zo heeft de Verenigde Naties te Brussel onbetaalde afgestudeerde stagiairs in dienst. Ook de FOD Buitenlandse Zaken maakt gebruik van onbetaalde stagiairs en zou er dus beter de Belgische wetgeving betreffende stagiairs eens op nalezen. Deze organisaties zijn jammer genoeg geen uitzonderingen. Cijfers van het European Youth Forum onthullen dat één op drie afgestudeerden een onbetaalde stage doet en 45 procent drie of meer stages doorloopt vooraleer vast werk te vinden.

Niet alleen lopen deze stagiairs de vergoeding mis waar ze wettelijk recht op hebben, ook voor de overheid is deze ontwikkeling nefast. De staat ver-

door de zwakke positie van de pas-afgestudeerden op de arbeidsmarkt en gebrekkige kennis van de wetgeving van zowel de bedrijven, organisaties, betrokken diensten alsook de stagiairs zelf. Als student bent u nu waarschijnlijk meer bezig met de naderende examens en kunt u het besef van ooit de arbeidsmarkt te betreden voorlopig naar de schemerzone van uw gedachten verbannen.

Toch kan u als toekomstige hogeschoolde in deze *jobless generation*, geconfronteerd worden met het tijdrovende en frustrerende karakter van jobhunting. De blokkeer doorgebracht in de diepste spelonken van de bibliotheek, definities prevelend met glazige ogen, de overmatige alcoholconsumptie op TD's en de weggeluide dagen op de esplanade zijn geen blijvend gegeven. Binnen dit en enkele jaren zult u als kersvers afgestudeerde uw kans wagen op de arbeidsmarkt. Een goede kennis van uw rechten inzake stages is dan zeker geen overbodige luxe.

DOOR CHARLOTTE DE GRAUWE

Interuniversitaire master Gender en Diversiteit in aantocht?

De Vlaamse universiteiten bereiden een gezamenlijke Master of Arts in Gender en Diversiteit voor. De VUB, UGent, UA, KU Leuven en UHasselt verwachten elk moment het oordeel van de erkenningscommissie. Als die commissie het dossier positief beoordeelt, moet het nog langs de accreditatieorganisatie NVAO voor volledige erkenning. De master zou ten vroegste van start kunnen gaan in 2014-2015.

Aan de VUB is professor Gily Coene een van de drijvende krachten achter de nieuwe master. “Er is in Vlaanderen geen master in de genderstudies”, legt ze uit, “dat is uniek vergeleken met de rest van Europa. De master Genderstudies die aan de UA bestond, werd afgeschaft vanwege een gebrek aan ondersteuning en middelen. De professoren gaven toen zelfs onbezoldigd les.”

Op vraag van toenmalig minister voor Gelijke Kansen Joëlle Milquet kwam er een haalbaarheidsonderzoek naar een master in de Genderstudies in België. Uit de studie bleek dat er wel degelijk behoefte bestaat aan een dergelijke master. Ook Coene is daar alvast van overtuigd: “Ik merk dat er veel studenten zijn die bezig zijn met gender of doctoreren over dit thema. Een specifieke master zou kunnen verhelpen dat zij telkens het warm water opnieuw moeten uitvinden. Ook in beleid is gender een prominent thema, maar je merkt wel

dat lang niet iedereen precies weet waar het eigenlijk over gaat. De expertise is dus zeker welkom.”

De master Gender en Diversiteit zal een interuniversitaire master zijn. Studenten met een academische bachelor in een humane wetenschap en studenten met een academische master in de exacte wetenschappen hebben rechtstreekse toegang tot de Gender en Diversiteitsmaster. De drie verplichte vakken uit het programma worden gedoceerd aan de VUB, de UGent en de KU Leuven. Voor de keuzevakken kunnen studenten ook nog terecht in Antwerpen en Hasselt. Studenten zullen dus mobiel moeten zijn. Zijn ze daar wel toe bereid? “Enerzijds zijn er studenten die het interuniversitaire aspect een absolute meerwaarde vinden. Zij vinden het juist interessant om aan verschillende instellingen les te krijgen. Anderzijds is er ook een groep die huiverig staat tegenover de verplaatsingen. Voor hen kijken we echter of de semesters enigszins geografisch in te delen zijn. Teleles is bovendien ook nog een optie.” In eerste instantie werd gedacht aan een Engelstalige opleiding. “Omdat er echter geen Nederlandstalig equivalent van de master bestaat, mag de opleiding niet volledig in het Engels gedoceerd worden. We bieden wel verschillende keuzevakken in het Engels aan.”

De financiële middelen zullen evenwel ook voor deze master beperkt zijn. Het programma zal dus

grotendeels zijn opgebouwd uit reeds bestaande vakken. “Veel universiteiten bieden al vakken aan die ook passen binnen de master Gender en Diversiteit. Aan de VUB is dat bijvoorbeeld Sociologie van de sociale gelijkheid en ongelijkheid. Er is dus weinig behoefte aan extra middelen om de opleiding te kunnen starten. In Gent en Leuven zijn er al mandaten vrijgemaakt ter omkadering van de eventuele nieuwe vakken.”

Een ander aspect waar de master op geëvalueerd zal worden, is de aansluiting van de opleiding op de arbeidsmarkt. Waar kunnen afgestudeerden zomaar terecht? “Genderbeleid is een gebied waar afgestudeerden aan zouden kunnen bijdragen door hun expertise. Overheidsinstellingen, studiediensten van politieke partijen, vakbonden, bedrijven en universiteiten hebben er allemaal baat bij werknemers aan te werven die kennis hebben over genderproblematiek,” vindt Coene. “Bovendien is het de bedoeling dat de studenten in de opleiding stage kunnen lopen. Ze zouden dan kunnen kiezen tussen een observatiestage van vijf studiepunten, waarbij ze waarnemingen doen om daarover een uiteenzetting te schrijven, of een praktijkstage van tien studiepunten, waarbij ze daadwerkelijk meedraaien in een organisatie.” ♦

(sr)

Brussels Academy maakt wetenschap toegankelijk

Eind april werd in het Huis van Culturen in Sint-Jans-Molenbeek de aftrap gegeven van de Brussels Academy. Het initiatief, dat uitgaat vanuit het Brussel Studies Instituut, heeft als voornaamste doel de Brusselse burger te onderwijzen over Brussel. Stuwende kracht achter de academie is Eric Corijn, professor emeritus van de Vrije Universiteit Brussel, die wordt bijgestaan door verscheidene kopstukken uit de Brusselse academische wereld. Naast Christian Vandermotten (ULB), Claire Billen (ULB) en Felice Dassetto (UCL), wordt ook de VUB verder vertegenwoordigd door onder andere Evelyne Namenwirth en Henri Eisendrath.

Tot 28 juni zullen in deze “eerste universiteit van Molenbeek” elke vrijdagmiddag drie activiteiten

plaatsvinden. Centraal staat een achtdelige lessenreeks over Brussel, die wordt gedoceerd in het Frans, Engels en Nederlands. Daarnaast zullen er ook vier stadslabo's gehouden worden, waarin toekomstperspectieven voor onze hoofdstad bediscussieerd zullen worden. Uitgangspunt van deze stadslabo's is het recentelijk gepubliceerde *Waarheen met Brussel?*, samengesteld door Corijn. In het boek, bestaande uit zes essays van de hand van verschillende Brusselse professoren, komen thema's naar voor van de demografische boom en de verdichting van de stad, tot de sociaalgeografische dualisering van de stad en de opties voor een gewestelijke ontwikkelingsplanning.

Aan de hand van deze lessen en werksessies hoopt

de Brussels Academy een frisse wind te blazen door de Europese hoofdstad. “Brussel heeft nood aan visie, aan een nieuwe verbeelding. Zowel het institutionele carcan als de mentale kaart ons opgelegd door het federale Belgische systeem met zijn aparte partijen, media, onderwijs en cultuur hebben de diepgaande veranderingen in deze kleine wereldstad vooral met een enge voorstedelijke bril bekeken”, aldus Corijn. De academie richt zich echter geenszins uitsluitend op universitair; doelpubliek is de gemiddelde Brusselaar, die soms vanwege de hoge kostprijs ervan geen toegang heeft tot wetenschappelijk onderzoek. Kennis is in Brussel een gefragmenteerd goed, menen de oprichters van de Brussels Academy. ♦

(pv)

De VUB gooit het roer om

De beleidsstructuren aan de VUB gaan de komende jaren grondig op de schop. Rector Paul De Knop plant in de loop van volgend academiejaar een grootse hervorming op alle beleidsniveaus. Hiermee anticipeert de universiteit op de instellingsreview, een doorlichting die de overheid volgens de laatste stand van zaken zal starten in 2015. De rector gaf de VUB-gemeenschap in Etterbeek op 23 april een presentatie waarin hij de plannen uiteenzette. Hij wacht nog op groen licht van de Raad van Bestuur van 21 mei. De Knops belangrijkste speerpunt is het aantal bestuurders uit de interne geleidingen terugbrengen, om meer externen te laten zetelen in het bestuur.

DOOR STÉPHANIE ROMANS

De Knop wil met deze hervormingen enerzijds voldoen aan de hoge verwachtingen die de overheid van universiteiten heeft. Volgens de rector verwacht de Vlaamse overheid dat de universiteit zich houdt aan de principes van goed bestuur. Die principes zijn geformuleerd in de Proeve van aanbeveling van goed bestuur in universiteiten, hogescholen en wetenschappelijke instellingen binnen de Vlaamse gemeenschap van het instituut voor bestuurders, Guberna, dat in opdracht van viceminister-president Ingrid Lieten moest uitzoeken wat de beginselen van goed bestuur in het onderwijs inhouden. De universiteiten moeten nu aan de slag met deze aanbevelingen. Bovendien verwacht De Knop dat de overheid na de verkiezingen in 2014 opnieuw meer rationalisatie-inspanning van de onderwijsinstellingen zal eisen.

De rector kijkt met een bang hart naar Gent en Hasselt, waar de overheid reeds strenge genderbepalingen oplegde. Een decreet legt hen verregaande genderquota op in allerlei raden. In Gent, waar de rectorverkiezingen zeer moeizaam verliepen, moeten de rector en de vicerector van een ander geslacht zijn. Hasselt heeft als kleine instelling bijzonder veel moeite om te voldoen aan de quota.

Aan de VUB gaat men voorlopig niet zo ver, maar De Knop wil niet wachten tot het wel zover is. “De universiteit heeft een voorbeeldfunctie”, gaf de rector te kennen, “er wordt dan ook van ons verwacht dat wij daaraan werken.”

De instellingsreview is echter de beweegreden bij uitstek om de governancestructuren van de universiteit grondig aan te pakken. De eerste golf instellingsreviews begint in 2015 en eindigt in 2017. Een reviewer van de accreditatieorganisatie NVAO gaat na of de beleidsprocessen in een instelling een

kwaliteitsvol hoger onderwijs garanderen en vertrouwen genieten. De Knop pleit onder andere voor meer externe bestuursleden, meer bevoegdheden voor de Onderwijsraad en een herschikking van de hoge bestuursorganen en vicerectoraten.

De eerste review zou een nulmeting zijn. Een beoordeling met een publiek eindrapport, maar zonder rechtsgevolgen. In 2019-2021 zou de instellingsreview wel rechtsgevolgen moeten krijgen. Een negatief rapport kan dan betekenen dat een instelling haar financiering verliest en mogelijk

lingscontrole door andere instellingen zoals dat ook gebeurde toen de VUB als enige kon rekenen op een positieve beoordeling van de artsenspecialisatie.

PROFESSOREN SCHUWEN BESTUURSFUNCTIES

De hervormingen zijn beslist niet alleen ingegeven door de houding van de overheid. Ook de interne auditor, Stefan Van Den Bossche, wijst op de onduidelijke governancestructuur aan de VUB. Hij formuleerde 71 bevindingen of aanbevelingen, die

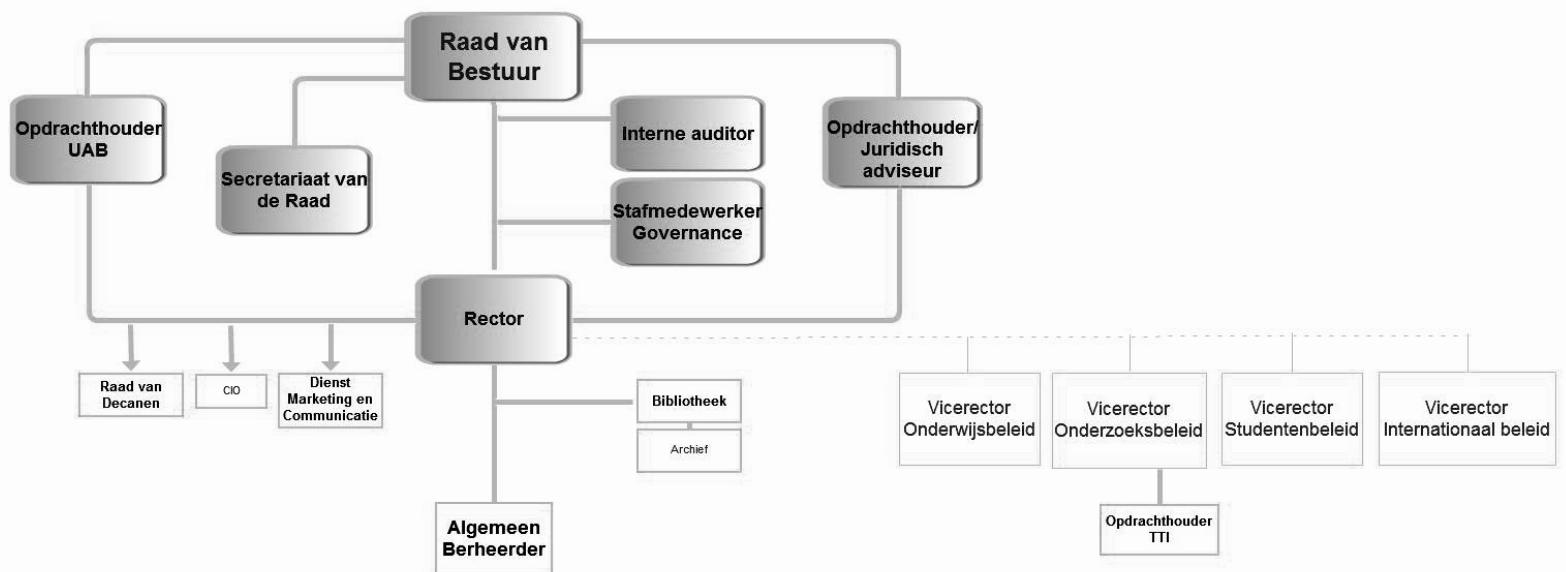
“Wie in de Raad van Bestuur zit, moet beslissen wat het beste is voor de universiteit.” - Paul De Knop, rector VUB

zelfs het recht niet meer heeft om te diplomeren, zelfs al hebben de opleidingen hun accreditatie verworven.

In tegenstelling tot andere rectoren, wil De Knop niet weten van een eerste doorlichting zonder rechtsgevolgen. Wat hem betreft, gaat de controle vanaf de eerste keer in met rechtsgevolgen. “Je gaat de berg op om te eindigen, anders begin je er niet aan”, is zijn devies. Hij vreest verder voor boude stellingname van reviewers als hun oordeel geen gevolgen heeft en negatieve persaandacht bij een slechte beoordeling. Als de VUB daarentegen als enige instelling zeer goed uit de bus zou komen, voorspelt hij een afwijzing van de instel-

de universiteit nu van repliek moet dienen. Vicerector Studentenbeleid Viviane Jonckers herinnert zich de audit nog goed. “De auditor had een schema gemaakt van alle raden en commissies aan de VUB en naast elkaar uitgezet, verbonden met lijnen om procedures weer te geven. Het leek wel een sterrenstelsel!”

Een belangrijk pijnpunt is de overbelasting van beleidsverantwoordelijken. Professoren staan steeds vaker weigerachtig tegenover een bestuursmandaat, omwille van de grote mate van verantwoordelijkheid die met een functie als bijvoorbeeld decaan gepaard gaat.



De bovenste helft van het organogram in de huidige situatie

De rector ondervindt naar eigen zeggen vaak genoeg dat steeds meer academisch personeel het laat afweten als het op beleid voeren aankomt. “Zo zijn er mensen die in plaats van voor honderd procent voor tachtig procent zijn gaan werken als ZAP-lid, om geen decaan te kunnen worden”, aldus De Knop. Zo ontstaat er een situatie waarin veel beleidsfuncties worden vervuld door slechts een handvol mensen. Daardoor kunnen raden nog maar moeilijk samenkomen of vergaderingen plannen.

De Onderwijsraad is zo'n raad die vaak niet geldig kan beslissen omdat er te weinig stemgerechtigde leden aanwezig kunnen zijn. “De Onderwijsraad heeft meer bevoegdheden gekregen, maar kan regelmatig niet samenkomen. Zo zijn er nog tal van vergaderingen. Dat is niet uit te leggen aan een externe instellingsreviewer. Die zal zeggen: ‘U heeft de situatie niet onder controle.’” De toenemende behoefte aan bedrijfseconomische en juridische kennis ter ondersteuning van de faculteiten maakt het besturen van zo'n structuur er niet gemakkelijker op. Decanen eisen daarom voldoende ondersteuning.

MINDER INTERNE BESTUURSLEDEN

De geplande hervormingen zijn legio maar De Knop concentreert zich voorlopig op de herstructurering van de hogere besluitvormingsorganen. Nu is de universitaire hiërarchie als volgt: de Raad van Bestuur is het hoogste beleidsorgaan van de VUB. Daarin zetelen maximaal 49 personen, waaronder maximaal acht studenten, één per faculteit. De Raad van Bestuur bepaalt het algemeen strategisch beleid van de universiteit en mag beslissen over alle aangelegenheden die de universiteit aanbelangen.

Het Directiecomité is vervolgens belast met het dagelijks bestuur van de universiteit en telt maximaal veertien leden. Deze raad bewaakt en stuurt de uitvoering van beleidsbeslissingen genomen in de Raad van Bestuur. In de toekomst zal er aan deze structuren echter heel wat veranderen. De huidige Raad van Bestuur wordt vervangen door een Algemene Raad en een nieuwe Raad van Bestuur. De Algemene Raad zou moeten beslissen over algemene zaken, de Raad van Bestuur, die kleiner zal zijn dan de huidige, zal zich buigen over bestuurlijke materie.

De Directieraad zal worden samengesteld binnen de nieuwe structuur en zal in feite een samensmelting zijn van het huidige Dagelijks Bestuur en het Directiecomité, met aan het hoofd nog altijd de Algemeen Beheerder.

Bovendien zal de Raad van Bestuur ondersteuning krijgen van officiële comités. Een financieel comité zou bijvoorbeeld advies kunnen geven over voorstellen die op de Raad van Bestuur ter beslissing voorliggen. Deze beslissingen moeten volgens De Knop in de toekomst genomen worden na voorbereidend werk van specialisten. “We moeten veel meer toe naar een bestuursorgaan dat beslissingen neemt, die zeer degelijk zijn voorbereid door experts”, aldus de rector. “Ik zou graag zien dat wij comités hebben met daarin specialisten voor gebouwen, met kennis van verzekeringen en financiën, die dan ook in de Raad van Bestuur zouden zitten. Men vergeet namelijk wel eens dat als er een verkeerde beslissing genomen zou worden, alle bestuurders wel verantwoordelijk zijn. Men kan zich afvragen of wij de studenten in de Raad van Bestuur niet beter zouden moeten beschermen voor die gevolgen.”

STUDENTENVERTEGENWOORDIGING EEN STAPJE TERUG?

De afgeslankte Raad van Bestuur zal dan ook minder leden tellen en bijgevolg ook minder studenten. Volgens een laatste stand van zaken zouden er nog slechts veertien bestuursleden in de Raad van Bestuur zetelen, waarvan twee studenten, tegenover de huidige acht. Daarmee zou er dus een einde komen aan de facultaire afvaardiging in de Raad van Bestuur. Nu krijgt elke faculteit een zetel voor een student, een voor een lid van het Zelfstandig Academisch Personeel en een voor een lid van het Assisterend Academisch Personeel.

De rector wil af van dat model. “Wie in de Raad van Bestuur zit moet beslissen wat het beste is voor de universiteit. Als bijvoorbeeld een decaan een beslissing moet nemen die in het nadeel van zijn faculteit uitdraait, maar voordelig is voor de VUB, dan moet hij dat kunnen doen”, vindt De Knop. “Iedereen denkt nog vanuit het vertegenwoordigingsmodel en dat is een gigantisch probleem. Er zal dan ook een charter komen, een *code of conduct*, die alle bestuurders hebben te onderschrijven en waarin zij verklaren te beslissen ten bate van de instelling. Je hoeft niet per se vertegenwoordigd te worden door iemand uit je eigen geleding. Een student kan ook namens de professoren spreken of andersom.”

Volgens vicevoorzitter Sociale Zaken van de VUB-Studentenraad en lid van de Raad van Bestuur Joerie Lersberghe blijkt in de praktijk dat sommige bestuurders reeds verder kijken dan hun eigen fractie. Een gigantisch probleem wil hij het dan ook niet noemen. “Het probleem waar de rector op doelt, komt meer doordat de Raad van Bestuur nu zo groot is en zo veel bevoegdheden

heeft. Veel mensen oordelen dan niet over zaken die hen niet rechtstreeks aanbelangen. Het vertegenwoordigingsmodel mag echter niet zomaar verdwijnen, het moet eerder beter gestructureerd worden.” Het merendeel van de bestuurders is te vinden voor een charter, maar over de inhoud moet nog onderhandeld worden. Lersberghe bevestigt: “Het charter zal ook inhouden dat een bestuurslid een korte opleiding krijgt over de structuur van de VUB, over financiële en organisatorische zaken en dergelijke. Voor studenten lijkt me dat bijzonder nuttig. Nu zien we nog vaak dat studenten te weinig ervaring hebben om een toegevoegde waarde te hebben zodra de discussies te inhoudelijk worden.”

Aanvankelijk waren de studentenvertegenwoordigers bezorgd. Zouden ze nog wel zoveel invloed kunnen uitoefenen op het beleid als vroeger? Met de adviescommissies van experts en aanvankelijk slechts één student in de Raad van Bestuur, leek het nog moeilijker te worden voor studenten om overall over mee te kunnen praten. “Daarom is het een goede zaak dat we uiteindelijk hebben verwezenlijkt dat er twee studenten in de Raad van Bestuur komen”, aldus Lersberghe.

Over de transparantie van de Raad van Bestuur is nog niet gediscussieerd. De documenten van de Raad van Bestuur voor studentenraadsleden toe-

gankelijk maken, geeft hen wellicht meer slagkracht. Lersberghe betwijfelt of dat wel zo gemakkelijk te realiseren valt. “Het evenwicht tussen transparantie voor eigen mensen en geheimhouding voor strategische doeleinden is erg belangrijk. Het is natuurlijk ook de vraag waarom studentenvertegenwoordigers toegang zouden moeten krijgen en bepaalde personeelsleden niet. En wat als studentenraadsleden bepaalde informatie of documenten, al dan niet opzettelijk, lekken? De Algemene Raad kun je in die zin opvatten als een soort tegemoetkoming. Die raad zal volledig bestaan uit de universiteitsgeledingen, zonder externe leden.”

VICERECTORAAT STUDENTENBELEID VERDWIJNT

Bij de vicerectoraten zijn er eveneens heel wat veranderingen op til. Momenteel ondersteunen vier vicerectoren rector De Knop, namelijk de vicerectoren Onderwijs, Onderzoek, Internationalisering en Studentenbeleid. Dat laatste vicerectoraat zou in de toekomst samen moeten gaan met het vicerectoraat Onderwijs. Een nieuw vicerectoraat TTI (Technology Transfer Interface), voor innovatie en valorisatie van wetenschappelijk onderzoek, zou tegelijkertijd het levenslicht moeten zien.

Het huwelijk tussen Onderwijs en Studentenbeleid kwam al vroeg in de discussie ter sprake. Huidig

vicerector Yvette Michotte en collega vicerector Studentenbeleid Viviane Jonckers zien beide heil in de samensmelting van hun vicerectoraten. “Onderwijs en Studentenbeleid hebben in feite een gemeenschappelijke doelstelling. Iets

dat goed is voor het onderwijs moet per definitie ook goed zijn voor de studenten en andersom. Volgens mij zijn de twee absoluut niet tegengesteld aan elkaar.” In de discussie over het Onderwijs- en Examenreglement (De Moeial, april 2013) zagen we de Studentenraad en de Onderwijsraad tegenover elkaar staan, “terwijl ze eigenlijk dezelfde belangen hebben”, aldus Jonckers. “Bovendien zien we in het studiebegeleidingslandschap dat zowel Onderwijs en Studentenbeleid bevoegdheden hebben die op elkaar aansluiten en overlappen. De twee vicerectoraten samenbrengen lijkt dus een logische stap.” Oudvicerector H el ene Casman wenste niet te reageren.

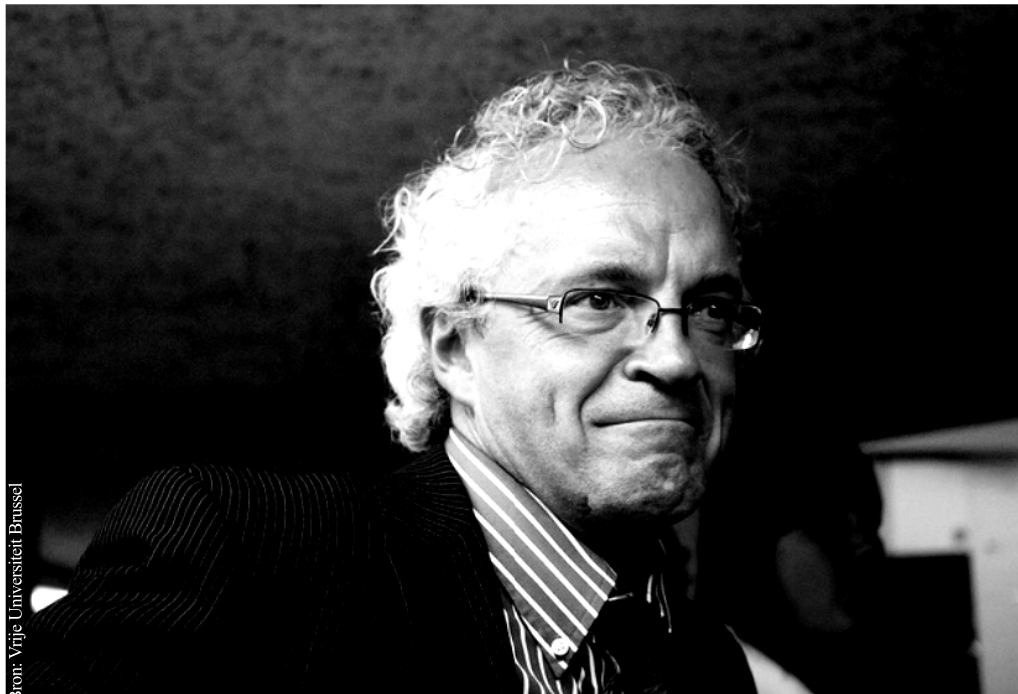
Vicerector Jonckers stelt echter een duidelijke voorwaarde. De ondersteuning van de Studentenraad, nu een taak van de Dienst Studentenbeleid, mag onder geen beding lijden onder de fusie van de twee vicerectoraten. “Met Onderwijs en Studentenbeleid in één pakket kan de deelname aan een vergadering van de Studentenraad of Stuvoraad inhoudelijk veel breder zijn. Nu houd ik mij vooral bezig met CALI (het nieuwe informaticasysteem van de VUB, nvdr.) maar zo'n studentenraad, wat doe ik daar nu eigenlijk? Af en toe ondersteun of verdedig ik een standpunt, dat zou meer kunnen zijn.”

Toen Michotte werd aangeduid als vicerector Onderwijs, was al bekend dat ze slechts de helft van het vierjarige mandaat zou vervullen. Na twee jaar vertrekt ze immers op emeritaat. Jonckers lijkt voorlopig de meest voor de hand liggende opvolger. “Het zou een elegante oplossing zijn”, beaamt Jonckers. “Maar er is voorlopig nog niets beslist. Het zal allemaal afhangen van de snelheid



“Iets dat goed is voor het onderwijs moet per definitie ook goed zijn voor de studenten en andersom.”

- Viviane Jonckers, vicerector Studentenbeleid



Bron: Vrije Universiteit Brussel

“Het is absoluut niet onze wens om af te scheuren van de VUB.”

- Marc Noppen, gedelegeerd bestuurder UZ Brussel

NEDERLANDSE UMC'S ALS VOORBEELD

waarmee de onderhandelingen verlopen. De discussie over de administraties van de twee vicerectoraten wordt bijvoorbeeld nog een belangrijk debat. Bovendien is het ook goed mogelijk dat iemand zich nog zou kandidaat stellen voor de nieuwe functie van vicerector Onderwijs. Alles ligt nog open.”

De Knop pleit voor een vicerector TTI omdat hij verwacht dat innovatie en valorisatie alsmaar belangrijker worden. “De VUB moet een inhaalslag maken wat TTI betreft, zeker in de humane wetenschappen. Daarom is er nu al een opdrachthouder TTI (die valt onder het vicerectoraat Onderzoek, nvdr.)” Het vicerectoraat Internationalisering verdwijnt voorlopig niet. “Eigenlijk zou internationalisering een onderdeel moeten zijn van onderwijs en onderzoek. Ook hier is een inhaalbeweging echter op zijn plaats opdat we evolueren naar een internationale universiteit.”

SPANNINGEN TUSSEN VUB EN UZ

Het universitair ziekenhuis krijgt ook de nodige aandacht in de hervormingen van de governance. De rector is vastbesloten om twisten zoals die in het UZ Leuven binnen de VUB te vermijden. In Leuven waren de spanningen tussen algemeen directeur Johan Kips en de universiteit namelijk hoog opgelopen. Een verschil in visie over hoe het ziekenhuis in de toekomst bestuurd moest worden, zou daarin een rol hebben gespeeld.

Ook aan de VUB zou de relatie tussen het UZ en de universiteit soms op gespannen voet staan. “De universiteit wil investeren in onderwijs en onderzoek, de ziekenhuizen zijn intussen aan het besparen en het beleid van minister van Volksgezondheid Onkelinx is erop gebrand het aantal behandelingen te doen afnemen. Een ziekenhuis blijft echter een bedrijf, dat op het einde van de rit een sluitende balans moet kunnen voorleg-

gen. Voor het UZ Brussel geldt momenteel dat de helft van de afdelingen verlieslatend is, de andere helft is wel winstgevend”, aldus De Knop.

Onlangs werd duidelijk dat het aantal raadplegingen aan het UZ Brussel afgenomen was. “Ik vind dat een goede zaak”, vervolgt De Knop. “Het perverse is dat het voor een ziekenhuis nadelig is als er minder patiënten binnenkomen. Wij worden dus geconfronteerd met bedrijfsmatige aspecten. De discussie uit Leuven over de balans tussen het bedrijfsmatige en het academische woedt ook bij ons. “We willen de universiteit verantwoordelijk houden voor het onderwijs en het onderzoek en we pleiten voor gemeenschappelijke aanstellingen. Zo willen we bizarre situaties waarin het ziekenhuis bijvoorbeeld een diensthoofd Radiologie en de universiteit iemand anders als professor Radiologie benoemt, in de toekomst vermijden. Ook willen we de speerpunten gemeenschappelijk bepalen, hoewel dat zeer moeilijk is. Wat belangrijk is voor universitair onderzoek is niet automatisch relevant voor de dienstverlening.”

Ondertussen zou het UZ volgens de rector vragende partij zijn voor meer autonomie. Gedelegeerd bestuurder van het UZ Brussel, professor Marc Noppen, reageert verbaasd op die uitspraak. “Het is absoluut niet onze wens om af te scheuren van de VUB. Wij zijn als rechtspersoon in de eerste plaats deel van de VUB. Bovendien bestaat het leeuwendeel van de Raad van Bestuur van het ziekenhuis uit VUB'ers, dan zou het wel zeer merkwaardig zijn als zij het ziekenhuis zouden willen afsplitsen. Uiteraard is er soms discussie in de Raad van Bestuur. Dat komt voornamelijk omdat het ziekenhuis onder federale wetgeving valt, terwijl de universiteit een zaak van de Vlaamse Gemeenschap is. De universiteit en het ziekenhuis hebben een andere finaliteit, maar ik benadruk, er is geen intentie om onafhankelijk te worden.”

Om een oplossing te vinden voor het spanningsveld tussen academische doelstellingen en speerpunten van het ziekenhuis is er een UMC-comité opgericht. Bovendien gaan ook de Raad van Bestuur van het UZ mettertijd op de schop. Nu zijn het de artsen die het ziekenhuis besturen, in de toekomst wil de rector meer externe bestuurders binnenrijven die met kennis van zaken het UZ zouden kunnen leiden. “In navolging van de hervormingen aan de VUB, zal ook de Raad van Bestuur van het UZ kleiner worden en meer extern worden samengesteld. Het is een algemene trend in de governance om te evolueren naar kleinere, krachtigere raden van bestuur”, aldus Noppen.

Over de werking van het UMC-comité is Noppen tot nu toe zeer tevreden. “Naar Nederlands voorbeeld willen we een meer verregaande samenwerking tussen de geneeskundefaculteit, de paramedische opleidingen van de Erasmushogeschool bereiken en het ziekenhuis. Bij onze noorderburen zijn er in de loop van twintig jaar in totaal acht UMC's (Universitair Medisch Centrum, nvdr.) opgericht waarin de faculteiten en het ziekenhuis met elkaar verweven zijn. Ons UMC-comité wil de strategische lijn van universiteit en het UZ beter op elkaar afstemmen. Het comité is in januari opgericht en verstrekt advies aan zowel de VUB-Raad van Bestuur, als de Raad van Bestuur van het UZ”, aldus nog Noppen.

Voordat de rector aan de slag kan gaan met de sisyphustaak die de bestuurlijke hervorming lijkt te worden, moet allereerst de Raad van Bestuur groen licht geven. Daarna volgt er een bevraging van de universitaire gemeenschap. De Knop hoopt vervolgens op 2 juni goedkeuring te krijgen en de eerste fase – de herstructurering van de hogere bestuurslagen – op 1 oktober te implementeren. De facultaire structuren komen ook aan bod, maar wel pas in een tweede fase. In de zomer van 2013 starten de discussies om in de lente van 2014 naar de Raad van Bestuur te gaan om goedkeuring te vragen voor de hervorming van de governance op facultair niveau. Op het moment dat de instellingsreview juridische gevolgen zal dragen, hoopt De Knop geland te zijn met de hervorming. ♦

“We denken niet dat een algemene ijkingsproef een goed idee is”

Het debat rond oriëntatieproeven woedt weer op het scherpst van de snede. Ook de VUB wordt in toenemende mate met de problematiek geconfronteerd. Op maar liefst vijf gelegenheden werd met het idee gespeeld om een niet-bindende oriëntatieproef te installeren. Enkel de ijkingsproef wiskunde voor Ingenieurswetenschappen zou uiteindelijk het slagveld overleven, al verliep dat niet zonder slag of stoot. Yvette Michotte, vicerector Onderwijsbeleid, predikt waakzaamheid: “Ik vrees dat er meer van dergelijke initiatieven zullen bovendrijven en dat we uiteindelijk naar een situatie gaan waarin oriëntatieproeven algemeen en aanvaard worden.”

DOOR JOREN JANSSENS

FOTOGRAFIE: SARAH FELLAHI

Het officiële standpunt van de VUB laat nochtans weinig ruimte tot creativiteit. Als *note to self* werd dit beleidsdocument opgesteld om toekomstige conflicten tijdig te kunnen ontminnen. Het rectoraat kwam in samenspraak met de faculteiten tot de overeenkomst dat de VUB gekant is “tegen een selectie aan de poort. Bovendien is het niet mogelijk om een waterdichte en valide proef op te stellen.” Dergelijke proeven bevatten immers “niet te verwaarlozen foutenmarges die ertoe leiden dat sommige studenten voor een bepaalde opleiding of cluster van opleidingen ten onrechte worden afgewezen, of zelfs door het loutere bestaan van dergelijke proef worden afgeschrikt een bepaalde studiekeuze te overwegen”.

Yvette Michotte ziet de groeiende genegenheid tegenover oriëntatieproeven dan ook met lede ogen aan. Informeren, begeleiden, remediëren en opvolgen, daar gaat ze sinds jaar en dag prat op. Op het spel staat immers niets meer of minder dan het open karakter van de VUB.

De Moeial: Met de oriëntatieproef voor Psychologie en Educatiewetenschappen die er uiteindelijk niet is gekomen en de aanstormende ijkingsproef voor Ingenieurswetenschappen in het achterhoofd, wat drijft faculteiten er in toenemende mate toe dergelijke proeven te lanceren?

Yvette Michotte: “Het probleem is dat de slaagkansen in de eerste bachelor als te laag worden ervaren. Te veel studenten maken een verkeerde studiekeuze. Dat heet dan een maatschappelijke kost die verholpen moet worden. Inzake de ijkingsproef wiskunde voor Ingenieurswetenschappen was het de decaan van de KU Leuven die plots met het initiatief op de proppen kwam. Hij richtte zich tot zijn collega-decanen van de UGent en de VUB met de vraag of ze hierin wilden meestappen. Toen ik hier lucht van kreeg was ik enigszins verbaasd omdat de VUB sinds 2010 een officieel standpunt uitdraagt over dergelijke proeven. Ik voelde destijds al het idee voor een algemeen toelatingsexamen opborrelen. Naar aanleiding van de ijkingsproef voor Ingenieurswetenschappen heb ik dit document afgelopen Onderwijsraad nog eens bovengehaald, enkel en alleen om tot de vaststelling te komen dat iedereen zich nog steeds schaaft achter het standpunt. We zijn met andere

woorden dus nog steeds tegen een algemene oriëntatieproef en verkiezen andere instrumenten om studenten te oriënteren in hun keuze, om te pijlen naar hun niveau en hen te begeleiden.”

Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de VUB in dit dossier de KU Leuven achterna gehold heeft.

“Voor alle duidelijkheid, we denken inderdaad niet dat zo'n algemene ijkingsproef een goed idee is. Onze decaan Ingenieurswetenschappen was zelf ook niet wildenthousiast en dat verminderde nog naargelang het project vorderde. Desalniettemin vond zij dat we niet afwezig konden blijven, met als zwaarwegende argument dat we anders de indruk zouden wekken dat alle zwakke studenten naar de VUB kwamen. Er is veel water onder de brug gevloeid alvorens deze beslissing werd genomen en er heerst zeker geen unanimité. Intussen is de kogel echter door de kerk. Op 1 juli moet en zal de oriëntatieproef doorgaan, al gaat dit in tegen ons standpunt. We probeerden onze filosofie in dit initiatief te verwerken door meteen feedback aan te bieden aan alle kandidaat-ingenieurs. Ook de validiteit van de test dient op lange termijn onderzocht te worden. Het was onder deze voorwaarden dat de VUB mee stapte in dit verhaal.”

“Nu valt dit voor ingenieurs nog enigszins te begrijpen omdat ze tot een aantal jaar geleden steeds een toelatingsexamen voor wiskunde hebben gekend. Daar bestaat blijkbaar een zekere heimwee naar. In Leuven werden inmiddels wel wat toegevingen gedaan over de aard van de vragen. Deze waren immers simpelweg de vragen van de Wiskunde Olympiade, maar heb je dat soort wiskunde wel nodig? Daar was duidelijk niet over nagedacht. Hoewel alles wat meer wordt opengetrokken, blijf ik me echter afvragen: wat meet je met zoiets? En ga je geen studenten verliezen die het wiskundepakket, mits wat bijspijkeren, wel zouden aankunnen? Of misschien falen studenten wel simpelweg omdat ze in het middelbaar een leerkracht wiskunde hadden die langdurig ziek was?”

Het wringt blijkbaar wel dat het initiatief tot oriëntatieproeven op facultair niveau genomen wordt, terwijl de VUB als instelling toch geen ver-



warring laat bestaan over haar standpunt.

“Dat is inderdaad een lastige situatie die me dwars zit. Alle faculteiten zijn namelijk al vertegenwoordigd in ons standpunt, aangezien ook zij het goedkeurden. De druk van collega’s van andere universiteiten is blijkbaar soms moeilijk te weerstaan. Ik sta er echter op dat faculteiten die dergelijke denkpijpen onderzoeken de zaken niet binnenskamers bespreken. Anders worden er initiatieven gelanceerd waar zelfs op het rectoraat geen weet van is. Dit was aanvankelijk het geval bij de ijkingsproef voor de Ingenieurswetenschappen. De KULeuven richtte zich enkel tot de decanen, niet tot het rectoraat. Ook bij de Farmaceutische Wetenschappen werd opeens beslist dat ze ook een proef wilden. Op het niveau van de opleidingen *hé (verbouwewerd)*. We hebben dat op het rectoraat meteen afgeblokt.”

Het kabinet van minister Smet liet zich nochtans reeds gematigd positief uit over oriëntatieproeven wanneer ze plaatsvinden binnen een breder oriëntatiebeleid.

“Sterker, er is zelfs vanuit het kabinet de vraag gesteld om in Kinesitherapie een oriëntatieproef in te voeren. De reden hiervoor was een te grote uitstroom voor een te krappe arbeidsmarkt. Er werd zelfs gespeeld met het idee om deze oriëntatieproef niet enkel te organiseren voor kandidaat generatiestudenten, maar ook voor studenten die reeds hun studies hadden aangevangen. Op basis van die test zou men al dan niet beslissen of de student het gekozen traject nog kon verder zetten. Gelukkig is dit een stille dood gestorven.”

“Sindsdien is wel één en ander geëvolueerd. De minister heeft een hele reeks werkgroepen in het leven geroepen naar aanleiding van ideeën over een veralgemeende en verplichte, doch niet-bindende oriëntatieproef. Deze werkgroepen waren breed gedragen en samengesteld uit allerlei pedagogen en experts van diverse universiteiten en hogescholen. In de uiteindelijke adviesnota staat duidelijk dat men tegen zulke oriënteringsproeven is. De fundamentele validiteit ervan werd in vraag gesteld: wat wordt er eigenlijk gemeten? In plaats daarvan wil men een studiekeuzebegeleiding op de lange termijn, verspreid over verschillende jaren in het secundaire onderwijs.”

Toch ontwaar ik enige vrees voor een uitbreiding van allerlei oriëntatieproeven naar andere faculteiten?

“Ik heb sowieso schrik voor instrumenten als een oriëntatieproef omdat ze ontrudend werken. Het is een gevaarlijk iets. Het erge aan die oriëntatieproeven is dat ze plots overal opduiken. Eerst wilde de faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen een proef instellen. Daarna vernam ik dat de Farmaceutische Wetenschappen hetzelfde overweegden. Kort nadat de ijkingsproef voor ingenieurs de kop op stak, kwamen zelfs de decanen van de faculteit Wetenschappen en Bio-ingenieurswetenschappen samen, wederom onder impuls van de Leuvense decaan, en besloten dat ze dergelijke oriënteringsproef ook wilden. Want ook zij worden natuurlijk geconfronteerd met een groot aantal studenten dat eigenlijk een verkeerde studiekeuze maakte en uiteindelijk afhaakt. Na lang overleg gaf de VUB hier haar njet. We doen dus niet mee, maar de proef komt er zeker aan op andere universiteiten. Wij hebben ons gedistantieerd, maar *die anderen* doen maar verder *hé*.”

“Dat de VUB haar standpunt heeft bevestigd betekent echter dat we overeenkomen de zaken op een andere manier aan te pakken. Of er al dan niet meer oriëntatieproeven in het verschiet liggen, weet ik niet. Ik vrees wel degelijk dat er meer van dergelijke initiatieven zullen bovendrijven en dat we uiteindelijk naar een situatie gaan waarin oriëntatieproeven een algemeen en aanvaard iets worden. De kans bestaat, dus moeten we waakzaam blijven en vasthouden aan ons standpunt.”

“Het beste voorbeeld hiervan is het ingangsexamen voor artsen, dat wel verplicht én bindend is. Op tien jaar tijd is dit volledig ingeburgerd en aanvaard. Zelfs onze eigen faculteit juicht het toe. Het studierendement is met 90% enorm hoog, natuurlijk dat de uitbreiding van dergelijke proeven dan verleidelijk klinkt. Het toelatingsexamen voor artsen wordt steeds als voorbeeld gebruikt om aan te tonen hoe goed er wordt geselecteerd. Maar selecteer je wel de juiste artsen? Ik weet dat niet, niemand kan dat weten. Misschien heeft iemand wiens roeping het is om arts te zijn, maar niet slaagt op het

“Ik heb sowieso schrik voor instrumenten als een oriëntatieproef omdat ze ontradend werken.”

examen gewoon wat meer tijd nodig?”

Dat is natuurlijk het verschil tussen denken vanuit een economische kader en denken in meer humane termen.

“Ah ja ... Maar vandaag de dag wordt er heel veel in economische termen gedacht hoor. Wat ik wel fijn vond, was dat Mark Waer (rector van de KU Leuven, nvdr.) zelf toegaf dat de meerderheid van de studenten het bachelordiploma behaalt op drie jaar tijd, en dat zij die het niet binnen deze tijdspanne behalen, er meestal slechts vier jaar voor nodig hebben. Indien wat tijd gegund wordt om te adapteren, geraken ze er dus wel. Waer vond het globale studierendement zo slecht nog niet en inderdaad, het is er nu niet erger mee gesteld dan twintig jaar geleden.”

In de wandelgangen wordt zelfs gefluisterd dat men denkt aan oriëntatieproeven voor de Humane Wetenschappen.

“Voor de exacte wetenschappen is het nog relatief gemakkelijk om dergelijke proeven op te stellen. Maar hoe ga je bijvoorbeeld meten of iemand geschikt is om Geschiedenis te volgen? Dan zou je moeten nagaan of de student academisch kan schrijven zonder fouten, samenvattingen en notities kan maken, enzovoort. Moet je op basis van dat resultaat een student echter de toegang ontzeggen?”

Desalniettemin worden we voorlopig geconfronteerd met een toenemend aantal initiatieven tot oriëntatieproeven. Hebt u het gevoel dat ze een stap zijn in de richting van verplichte en bindende proeven waar bijvoorbeeld André Oosterlinck voor pleit?

(stilte) “Ik denk het niet, althans niet vanuit de universiteiten. De uitspraken van Oosterlinck verwonderen me echter niet. De KU Leuven zit met een teveel aan studenten. Een auditorium met duizend studenten kan geen kwaliteit leveren. Als daarvan nog eens velen niet slagen, wordt dat al gauw gepercipieerd als ballast. Alle universiteiten willen de beste studenten, en zeker in Leuven mikken ze op dat segment. Excellentie is dan ook de geest van de ijkkingsproef voor de Ingenieurswetenschappen. Nadat honderden studenten deelnemen aan de proef, blijven enkel de besten en dus meest interessante studenten over.”

In feite is dat toch de houding die aan de basis ligt van elke oriënteringsproef, namelijk de instroom van zwakkere studenten beperken?

“Een grote reden voor uitval is dat je vaak studenten hebt die een verkeerde studiekeuze maken. Daar is niemand bij gebaat, want je verliest tijd en middelen. De manier waarop je dit aanpakt is het fundamentele meningsverschil dat aan de basis ligt van dit debat. De visie van de VUB is dat je ook studenten aan boord moet trekken die je zonder begeleiding sowieso zou verliezen. Ik denk dat we daar in slagen met het vernieuwde SBC (Studiebegeleidingscentrum, nvdr.), vooral wat betreft de exacte wetenschappen. Al is er zeker nog groeiroom. Daarom ook dat we één groot SBC hebben opgericht, een soort overkoepelend orgaan waar de dienst Studieadvies eveneens in werd opgenomen. Ook studenten met psychosociale problemen moeten hier ontvangen en begeleid worden.”

Welke alternatieven omarmt de VUB dan om studenten te helpen bij hun oriëntering?

“De VUB staat voor een open toegang. Niemand is er bij gebaat een slechte keuze te maken. We moeten informeren, begeleiden, remediëren en opvolgen, en niet enkel ten aanzien van probleemstudenten. Zo beschikken we bijvoorbeeld over toetsen voor scheikunde, fysica en wiskunde waarin de kandidaat-student op afspraak en online zichzelf kan toetsen. De resultaten worden



dan meteen voorgelegd, met bijhorend advies wat bijgewerkt moet worden en hoe wij ons als universiteit daartoe verbinden. Een heel constructieve en individuele manier van werken. Niet meehollen met elk initiatief tot oriënteringsproeven in Vlaanderen mag ons echter niet in een zwakke positie brengen. Daarom moeten we dit laagdrempelig pakket van zelftoetsing communiceren naar de buitenwereld.”

“Het engagement mag echter niet stoppen eens de student is ingeschreven. Om op tijd problemen te detecteren en eventueel de student te heroriënteren is het cruciaal om snel te ontdekken of de student het wel zal halen. Dit kan bijvoorbeeld via een aantal toetsen in een vroeg stadium van het academiejaar. Hierop kan een gesprek en een eventuele begeleiding aangeboden worden om, steeds vanuit een positieve benadering, bepaalde zaken aan of af te raden. In de eerder wetenschappelijke richtingen worden zelfs remediërvakken aangeboden die in het curriculum vervat zitten. Dit zijn methoden om zwakheden bij te benen.”

Is er wel voldoende mankracht om dergelijke begeleidende alternatieven aan te bieden?

“Een zeer terechte zorg. Het SBC is zeker niet overbemand, maar wel erg gemotiveerd. Het is ook de verantwoordelijkheid van de opleidingen om hier actief aan mee te werken. Het SBC dat de testen afneemt en de probleemvelden bij de student tracht bloot te leggen organiseert taal- en inhoudelijke begeleiding, maar staat steeds in interactie met de opleidingen die bijvoorbeeld assistenten ter beschikking stellen. We stellen ook vast dat er een grote tekortkoming is in de begeleiding die wordt aangeboden in het middelbare onderwijs. Het SBC werkt daarom momenteel aan een project waarin voor alle opleidingen de startcompetenties in kaart worden gebracht. Dit willen we communiceren naar de scholen als objectieve, niet-wervende informatie. Daarnaast gaan we meer aandacht besteden aan zomer- en brugcursussen. Het is bijvoorbeeld gebleken, vooral in de humane wetenschappen, dat academisch Nederlands onvoldoende beheerst wordt.” ♦

ANALYSE VAN EEN STUDENTENRAAD MET EZELSOREN

De Studentenraad hield dit academiejaar het hoofd boven water. Tot zover bevinden we ons op zekere gronden. De reden waarom uw stuvers geen indrukwekkende erfenis achterlieten zijn velerlei. Een gebrek aan werkgroepen en doorstroming van informatie, absentiezucht, passiviteit en onkunde onder de leden en het ontslag van de voorzitter als epiloog resulteerde in een weinig daadkrachtige en continue Studentenraad. Aan het eind van de rit worden te veel losse eindjes achtergelaten en werd op te weinig dossiers een studentenstempel gedrukt. Het onderste werd uit de kan gehaald, maar jammer genoeg was de kan al halfleeg bij aanvang van het werkingsjaar. Ondertussen werd maar al te vaak de goednieuws-show opgevoerd.

DOOR JOREN JANSSENS

Traditioneel wordt het meest kwaliteitsvolle werk geleverd in de werkgroepen, waar de vicevoorzitters voor Onderwijszaken, Sociale Zaken en Communicatie hun beleidsdomeinen op punt kunnen stellen en de mogelijkheid wordt geboden continuïteit te garanderen. Ze vormen een omgeving om vrij na te denken, de parate kennis onder de leden bij te spijkeren, het beleid van de VUB of andere universiteiten op te volgen en standpunten te formuleren om deze vervolgens uit te dragen naar anderen organen als de Vlaamse studentenkoepel VVS. Slechts twee maal kwam dit academiejaar echter een werkgroep samen. De werkgroep Facultaire Vertegenwoordiging (die de informatiedoorstroming van faculteiten naar de Studentenraad moest stroomlijnen) is, althans in vergelijking met de andere domeinen, echter relatief onbelangrijk gebleken en de veranderingen in het onderwijslandschap en de belangrijke dossiers die afgelopen academiejaar de revue passeerden, hadden op z'n minst verschillende werkgroepen voor Onderwijszaken en Sociale Zaken gerechtvaardigd.

De gevolgen van het gebrek aan werkgroepen lieten niet op zich wachten. Te vaak is gebleken dat studentenvertegenwoordigers niet op de hoogte waren van de inhoud en het gewicht van dossiers en van de gevolgen van beleidsvoorstellen op studenten en de VUB in het bijzonder. Ten gevolge hiervan werd te weinig met de vuist op tafel geslagen en weerstand geboden, werd maar al te vaak de administratie nagehold en kregen belangrijke dossiers niet de opvolging die ze eigenlijk verdienden.

De doorstroming van informatie tussen de leden van de Studentenraad enerzijds en de studentenvertegenwoordigers in de Onderwijsraad was bij momenten schabouwelijk. De werkgroep kan nochtans een plaats zijn waar

studentenvertegenwoordigers van de Studentenraad, Onderwijsraad en Raad van Bestuur elkaar treffen buiten de maandelijkse plenaire vergadering. De Studentenraad kreeg bijvoorbeeld slechts per toeval reuk van de geplande ijkingsproef voor de Ingenieurswetenschappen, terwijl dit, zij het op slinkse wijze, wel reeds als mededeling passeerde op de Onderwijsraad. Werkgroepen hadden de studentenvertegenwoordigers kunnen conditioneren om waakzaam te zijn ten aanzien van dergelijke sluwheid alsook hen beter kunnen voorbereiden. Er werd te weinig ingezet op de vorming, nog steeds het beste wapen van de student, wat de kwaliteit van het geheel zeker ten goede had kunnen komen. Geëngageerde leden zijn op deze wijze freelancers, improvisatoren op eigen beentje, zonder enige terugkoppeling naar de Studentenraad.

Een ander schrijnend voorbeeld. In februari werden de studentenvertegenwoordigers van de VUB, EhB, HUB en LUCA uitgenodigd op een overleg bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie omtrent de significante stijging van de MIVB-abonnementen. Van de ganse VUB-Studentenraad had echter blijkbaar geen enkel lid tijd noch zin om samen met Guy Vanhangel (Open-VLD) en staatssecretaris van Mobiliteit Bruno De Lille (Groen) rond de tafel te gaan zitten. Verbazingwekkend, daar de studenten van de VUB door de ligging van onze campus harder getroffen worden door de prijsstijging dan de studenten van de andere instellingen. Bijgevolg bleef het mobiliteitsdossier onaangeroerd, en ging de discussie tussen studenten en politici over het gebrek aan een fuifzaal in het centrum van Brussel. Als de mobiliteitsproblematiek in de desbetreffende werkgroep levend was gehouden onder de studentenvertegenwoordigers, dan had misschien op z'n minst een enkele ziel zich geroepen gevoeld deze belangen te behartigen. ▶

Afwezigheid was niet enkel schering en inslag wanneer vertegenwoordigers gevraagd werd om een extra mandaat op te nemen of naar een overleg of VVS-vergadering te trekken. Ook dit academiejaar bleek het weer een heuse titanenklus om de verkozen leden te enthousiasmeren om maandelijks één namiddag hun mandaat serieus te nemen. Zelfs op de installatievergadering werd ruim een uur rond gebeld naar de nieuwbakken verkozenen om toch maar in quorum te geraken.

Het absenteïsme scheerde inderdaad zulke hoge toppen dat de door afwezigheid gekwelde plenaire vergadering onderzocht of hardnekkig afwezige studentenvertegenwoordigers te sanctioneren vielen. Straffe taal die echter nooit in daden werd omgezet. Hoewel aanwezigheid op de plenaire vergaderingen enkel moreel verplicht is, voorzag het huishoudelijk reglement van de Studentenraad wel in procedures en parameters om leden hieromtrent aan de tand te voelen. Na drie ongeoorloofde afwezigheden dient het studentenraadslid een verwittiging van de voorzitter te krijgen. Bij meer dan drie afwezigheden wordt een lid als ontslagnemend beschouwd. Deze regel bleek echter “als onbeschreven te worden beschouwd”, zo deelde een van de vicevoorzitters mee.

De Moeial publiceerde medio maart eveneens een stand van zaken met betrekking tot de frequente afwezigheden. Een telling leerde dat vier studentenraadsleden zich destijds konden verwachten aan een verwittiging. De afwezigen voelden zich duidelijk niet het vuur aan de schenen gelegd, daar sommigen ook de volgende plenaire vergadering schaamteloos afwezig bleven.

De geveiseerde studentenvertegenwoordigers waren trouwens erg verontwaardigd over het verschijnen van het artikel over absenteïsme waarin zij met naam en toenaam werden vermeld. Ze waren namelijk niet zo vaak afwezig geweest, zo luidde het. Met andere woorden had de secretaris zijn werk niet naar behoren uitgevoerd wanneer de aanwezigheidslijst (die bij aanvang van elke vergadering rondgaat) werd verwerkt in het vergaderverslag. Ten eerste geeft dit al aan dat het betrokken lid van de Studentenraad er zelfs niet in slaagt zijn/haar meest eenvoudige taak te vervullen, namelijk het vergaderverslag nalezen op onjuistheden. Het is immers via dit vergaderverslag dat je ver-
eewuwigd wordt in de annalen van de Studentenraad. Bij aanvang van elke plenaire zitting staat de goedkeuring van het vorige vergaderverslag geagendeerd. Hét uitgelezen moment dus om fouten te melden. Maar ja, waarom het vergaderverslag nalezen als je toch een ganse vergadering geen woord gerept hebt? En ja, als je de vergadering erop niet aanwezig bent, is het natuurlijk onmogelijk je bemerkingen door te geven.

Helemaal te gek wordt het wanneer studentenvertegenwoordigers zich een gans academiejaar maar al te graag kwijten van hun verantwoordelijkheden, maar zich volgende verkiezingen schaamteloos opnieuw kandidaat stellen én verkozen geraken. Laat ons hopen dat dergelijke huichelarij werd ingegeven door een kritische zelfanalyse waarna men vastbesloten geraakte om volgend academiejaar de beloftes wel waar te maken. Of sterker nog, zich dubbel zo hard in te zetten als compensatie voor een gans jaar aan lanterfantent. Een laat nieuwjaarsvoornemen, zeg maar. Als de dames in kwestie ook volgend jaar hun kat sturen, kan slechts één conclusie getrokken worden: de verkiezingen voor de Studentenraad dienen tot geen ander doel dan een populariteitstest voor de betrokken kandidaten, waarop men zich na overwinning een gans jaar masturbatoir kan wentelen in zijn/haar statuut als studentenvertegenwoordiger. Of men wil gewoon het cv opfrissen natuurlijk.

VEGETEREN VOOR GEVORDERDEN

Een mens wordt beoordeeld op zijn daden. Wanneer hij niets doet, op zijn woorden. Wanneer hij niet spreekt, wordt hij slecht beoordeeld. Het engagement van de meerderheid van de studentenvertegenwoordigers op de maandelijks plenaire vergadering lijkt zich te beperken tot een louter fysieke

Ook dit academiejaar bleek het weer een heuse titanenklus om de verkozen leden te enthousiasmeren om maandelijks één namiddag hun mandaat serieus te nemen.

aanwezigheid om toch maar het aanwezigheidsquorum te behalen. Men zit erbij als opvulling van de vergadering of deel van het decorum. Actief deelnemen aan de discussies blijkt voor velen echter niet tot het takenpakket te behoren. Laat ons de vergadering van 14 maart als voorbeeld nemen. Toen lagen maar liefst vier cruciale dossiers op tafel waarin studenten écht hun stem konden laten horen: het vernieuwde Onderwijs- en Examenreglement, de inrichting van een ijkingsproef voor de Ingenieurswetenschappen, de studiegelden voor de academiejaren 2013-2014 en 2014-2015 en ten slotte de voorstelling van de nieuwe governancestructuur.

Op desbetreffende vergadering waren, uitgezonderd ex-voorzitster Isabelle Selleslag, in totaal elf studenten aanwezig, waarvan negen studentenvertegenwoordigers en een tweekoppige delegatie van dit eigenste studentenblad. Negen andere studentenvertegenwoordigers verzaakten aan de morele plicht tot aanwezigheid. Een analyse van de tussenkomsten van de elf aanwezige studenten stemt tot ontluistering: vijf studenten waren gezamenlijk uitsluitend verantwoordelijk voor de 37 interventies. Van deze 37 interventies waren dan nog eens elf op het conto van De Moeial te schrijven, al heeft de Moeial-redactie enkel een adviesrecht in de Studentenraad. Of, anders gesteld: zes studentenvertegenwoordigers hadden op eender welk moment niets zinnigs toe te voegen aan het debat en draaiden als dusdanig drie uur met de vingers.

Podiumvrees? Sociale fobieën allerhande die debatteren met relatieve onbekenden verhinderen? Niet erg waarschijnlijk. Op de interne vergaderingen van de Studentenraad, waar in gesloten kring de eerstvolgende vergadering wordt voorbereid, vallen de aanwezige leden vaak op één hand te tellen. En ook hier wordt tot grote verbazing duchtig gevegeteerd, hoewel aanwezigheid geenszins verplicht is. Je zou denken dat men zijn woensdagavonden toch op productievere manieren kan invullen. Niet dus.

ONTHOOFDE STUDENTENRAAD

Eind april nam studentenraadsvoorzitster Isabelle Selleslag dan ook nog eens haar ontslag. Moegestreden, niet meer in staat “de noodzakelijke (juiste) beslissingen te nemen die de verantwoordelijkheid als voorzitter met zich meebrengt”. Haar ontslag werd haar generzijde kwalijk genomen omdat consensus heerste over Selleslags pogingen om een gans academiejaar het on-
derste uit de kan te halen. Ze roeide met de riemen die ze had, maar de riemen waren simpelweg te stug.

Naast haar mandaat als voorzitster van de Studentenraad, wat meer inhoudt dan een maandelijks plenaire vergadering, trad Selleslag onder meer op als plaatsvervanger voor IR in de Raad van Bestuur en zetelde ze in de Algemene Vergadering van de Universitaire Associatie Brussel, de Raad Internationaal Beleid, het International Student Platform en het Adviescomité Nieuwbouwproject XY. Het bleek onmogelijk de extra mandaten te delegeren daar niemand zich kandidaat stelde. Dergelijk engagement valt zonder grote opofferingen simpelweg niet te combineren met studies, maar zo'n offer was de equipe als een geheel niet waard. ♦

“Elke Rockrace is de beste tot nog toe”



10 JAAR ROCKRACE

Rockracewinnaar Stella Nova

FOTOGRAFIE: MANLY CALLEWAERT
DOOR RUBEN CLAESEN

Zie daar, de Rockrace is tien jaar. Wat ooit begon als vrijblijvende free podia in het KulturKaffee, is inmiddels uitgegroeid tot een jaarlijks wederkerend muziekconcours. De finale in de Ancienne Belgique is zelfs immer uitverkocht. Aan het woord komen Ben Van Beeck, al sinds de tweede editie lid van de organisatie, en Piet Van de Velde, vakjurylid en bovendien recensent van dit eigenste lijfblad. “Hoe je de kwaliteit van de Rockrace meet? Aan de hand van de vriendelijkheid van Piets muziekessays.”

Heren, maken jullie de balans eens op na tien jaar Rockrace.

Van de Velde: “Het muzikale niveau is er in de loop der jaren zeker en vast op vooruitgegaan. Zeker als je weet dat er vroeger avonden waren waarop we op de klok keken en ons afvroegen: is het nu eindelijk gedaan? De vier bands van de finale van dit jaar (winnaar Stella Nova, Bearskin, Dogs Of Cibola en Soldier Six, nvdr.) stonden er terecht, op een uitzondering na dan.”

Van Beeck: “Nu, een concert zoals dat van The Herfst in de finale in 2011, zat er dit jaar in de finale niet bij. Dat was een echte uitschieter; de jury was daar, geloof ik, voor de eerste keer unaniem uitgesproken in een finale. Verveeld heb ik me echter nog nooit, bij geen enkele groep, maar wel licht delen Piet en ik die visie niet (*lachje*).”

Van de Velde: “Onderling hebben we wel gewoon een goede relatie, hoor. Ben is de *good*, ik de *bad*

cop. Hij is de verstandige, gemoedelijke, rustige persoon, bijna de moeder van de Rockrace die iedere artiest tegen de borst kan drukken en zeggen: ‘Het is goed geweest, ik ben blij dat jullie er zijn geweest.’ Mijn rol is eerder die van schlemiel, van pestkop.”

Van Beeck: “Van irritante puber.”

Van de Velde: “Ja, irritante student.”

KAPOT BIERGLAS NUMMER EEN

Van Beeck: “Dit jaar was ik voor de eerste keer lid van de jury. Daarvoor was ik enkel organisator. Een dubbelzinnige ervaring, als ik er op terugkijk. Als organisatie wil je kansen geven aan bands, maar als jurylid moet er met het oog op de finale toch een selectie gebeuren. Dat lag me niet zo. Nee, ik vond het toch maar een klotejob (*lacht*).”

Van de Velde: “Ik blijf dat toch het mooiste vin-

den, hoor. Discussiëren over muziek, ik kan er dagen, jaren, mijn hele leven mee vullen.”

Wat moet een groep hebben om de Rockrace te winnen? Of, anders gesteld: wat ontbreekt er het vaakst?

Van Beeck: “Ik heb me vandaag nog de volgende bedenking gemaakt. Als je streeft naar maximale studentenparticipatie in de jury en die daardoor een vrij grote omvang neemt, dan is het echt moeilijk om een duidelijk profiel te hebben van welke artiesten doorgaan. Tijdens de juryberaadslaging van de finale werd er dit jaar dan ook de opmerking gemaakt dat al de bands nogal ... mainstream is het foute woord, maar ...”

Van de Velde: “Tot de middelmaat behoren.”

Van Beeck: “Ja, te doorsnee. Dat komt omdat alles wat een beetje onconventioneel klonk, eigenlijk gefilterd werd doordat er zoveel verschillende meningen in de jury zaten. Als je dan de optelsom maakt, dan zal je zien dat de meer conventioneelere genres het pleit winnen.”

Van de Velde: “Dat is ook het conflict als je voor studentenparticipatie in de jury kiest. Studenten zijn misschien niet zo happig op bands zonder grote fanbasis of die niet gekomen zijn om er een feestje van te maken. Ik denk bijvoorbeeld aan The Litescribes dit jaar. Een muziekkritische jury zou zulke bands misschien een voornamere rol toebedelen. Het blijft een beetje zoeken, en dat is ook typisch aan de Rockrace. Uiteindelijk zal het evenwicht tussen een participatieve en een muziekkriti-

sche jury ook nog meer gevonden worden. Hoe dan ook, finaal heeft de rekenmachine het laatste woord, zeker voor de finale. Tijdens de voorrondes zoeken we dan weer meer naar een consensus.”

Van Beeck: “Vergeet ook niet de insteek van de Rockrace: een studentenproject dat op poten werd gezet door de Studentenvoorzieningen van de VUB en EHB met als doel om studenten ook echt bij elkaar te brengen en hun extracurriculaire talenten een kans te bieden.”

Van de Velde: “Anderzijds: ik ben absoluut voor studentenparticipatie, maar ik vind wel dat dat de winnaar die we uiteindelijk naar voor schuiven, moet voldoen aan een kwaliteitslabel. Je geeft zo'n band immers toch ook de kans om in de AB te spelen, iets dat voor niet veel groepen is weggelegd. Als je daar wil triomferen, dan mag je er toch op rekenen dat het om een kwaliteitsvolle groep gaat die toekomst heeft.”

Maar er is niet gescholden of gevochten tijdens de juryberaadslagingen?

Van de Velde: “Er zijn toch drie bierglazen gesneuveld en een aantal juryleden is nog altijd niet komen opdagen. Laten we het daar op houden.”

Van Beeck: “Maar daarna komt er ook wel altijd een louteringsmoment aan de toeg.”

BRUSSELS KOSMODROOM VAN BAJKONOER

Is de Rockrace er ook bij gebaat als de uiteindelijke winnaar wordt opgepikt door de

mainstream media en wordt daar ook over nagedacht wanneer de beraadslaging van de jury bezig is?

Van Beeck: “Eigenlijk wordt daar (*aarzelt*) niet over nagedacht.”

Van de Velde: “Een keer wel. Vorig jaar, toen Cody & the Albatross de finale won.”

Van Beeck: “Maar nogmaals: in principe is dat niet de essentie van de Rockrace. Wij zijn van een ander kaliber dan lanceerplatformen als Humo's Rockrally en het Kampioenschap van Brussel.”

Kan het daar naar evolueren?

Van Beeck: “Dat zou kunnen. Na tien jaar is men toch een aantal aspecten van de Rockrace terug in vraag aan het stellen. Br(ik wil meer speelkansen voor studenten. Een van de opties is om de wedstrijdformule maar om de twee jaar te organiseren. Het ene jaar is er dan de klassieke Rockrace met een groter lanceer karakter, het andere een soort showcasefestival op verschillende locaties in Brussel. Het voordeel van zo'n model is dat je bij de beoordeling andere maatstaven kan hanteren dan in de wedstrijdformule. Op die manier ontkoppel je het competitieve van het kansen bieden.”

Een Rockrace om de twee jaar, is dat wel een goede zaak?

Van de Velde: “Ik ben daar geen voorstander van. Zo verlies je de kracht van de consistente, jaarlijkse organisatie. Net door die jaarlijkse organisatie is de Rockrace ook zo gegroeid, heeft ze allure gekregen. De inzendingen zijn er ook kwalitatief be-



“Die mannen horen niet thuis op een podium, maar in de psychiatrie!”

ter door geworden en ja, het publiek bleef ook maar komen omdat ze wisten: dit is de Rockrace, en daar zit af en toe iets heel goeds bij.”

Hoe ver staan die plannen?

Van Beeck: “Ik ben er niet meer bij betrokken, maar ook ik wil benadrukken dat ik er absoluut geen voorstander van ben. Ik geloof echt dat het project daardoor zou kunnen doodbloeden. Mijn ervaring leert me dat als je evenementen wil doen groeien, je ze ook jaarlijks moet herhalen. Dat alles staat een showcasefestival niet in de weg, zodat de Rockrace ook echt een lanceerplatform kan worden. Maar goed, het debat is gaande, eigenlijk kunnen we daar verder nog niet veel over zeggen.”

Van de Velde: “Inderdaad, het is nog koffiedik kijken. Hopelijk weten ze bij Br(ik ook dat zo'n showcasefestival niet onmiddellijk een inslaand succes zal zijn. Het best is dan toch om kleinschalig te beginnen. Hoe het ook zij, de Rockrace mag van mij best wel een lancerend karakter krijgen. Vanaf de halve finales mag het kaf wel van het koren gescheiden worden, maar de voorrondes, daar moet je van afblijven. Daar moet je zo veel mogelijk bands kansen blijven geven.”

Afgaande op de cijfers wordt de Rockrace inderdaad populairder. Jullie hebben nog nooit zoveel inzendingen gehad.

Van Beeck: “Inderdaad, 47 inzendingen. Twee jaar geleden zaten we er nochtans ook niet zo ver af. Terwijl we vorig jaar maar zestien inzendingen gekregen hebben. Het valt op dat de inschrijvingen om de twee jaar pieken en dat de kwaliteit dan ook hoger is. Volgens mij heeft dat te maken heeft met de andere wedstrijden die er dan zijn, zoals 100 Procent Puur van Poppunt en Humo's Rockrally. Die vallen weer dit jaar, dus valt het te verwachten dat er de volgende editie weer wat minder bands deelnemen.”

KAPOT BIERGLAS NUMMER TWEE

Van Beeck: “Trouwens, zijn we al op het moment gekomen om het verleden in te duiken?”

Alles loopt hier door elkaar, Ben.

Van Beeck: “Tijdens mijn allereerste Rockrace, de tweede editie was dat, was ik nog maar net begonnen bij Sovehb, de toenmalige Studentenvoorzieningen aan de Erasmushogeschool. Mijn voorganger Ignace Degens, die samen met Niklaas Van den Abeele van de VUB-Dienst Cultuur de Rockrace is gestart, was nog organisator van de voorronde in het inmiddels opgedoekte cafeetje Het Groot Gevaar, vlakbij Simonis. Die avond

speelde daar een band in een bepaald genre dat ik niet zo goed kan benoemen, maar het kwam neer op schreeuwen en lawaai maken in zijn meest extreme vorm. De cafébazin had een handdoek om haar hoofd gebonden, met de uiteindes in haar oren. De ramen daverden, het glas werd er bijna uitgetrild en er is zelfs een bierglas kapotgesprongen, puur van de overdaad aan kabaal.”

“Tijdens die voorronde kwam Ignace naar me toe. ‘Ik hoop maar dat onze baas (voormalige baas, naam bekend bij de redactie, nvdr.) niet komt kijken om ons project nu te beoordelen’, zei hij me. En net toen die ene band druk doende was, kwam hij binnen in zijn kostuum, luid boven het kabaal orakelend: ‘Die mannen horen niet thuis op een podium, maar in de psychiatrie!’”

Het is dus bijna bij twee edities gebleven?

Van Beeck: “We hebben daar een draai aan kunnen geven. Dat het kaderde in de diversiteit aan muziekgenres, zoiets.”

Van de Velde: “Het valt me ook op dat de metalbands niet meer naar de Rockrace afzakken. Dat vind ik een heel goede zaak, want zo hebben we wel een diverser en kwaliteitsvoller muzikaal aanbod kunnen creëren.”

Van Beeck: “Er heeft ooit wel een metalband gewonnen, hé.”

Van de Velde: “Ja, dat weet ik wel, er is ook wel een plaats voor, maar er moeten niet al te veel groepen van hetzelfde genre op een Rockrace-affiche staan. Hetzelfde geldt voor skabands. Die genres zijn best populair en er zit dan altijd wel een feestje in, maar nu heb je wel een veel breder scala.”

Merk je in de inzendingen ook de muzikactualiteit? Zie je de genres fluctueren qua inzendingen?

Van Beeck: “Wel, het viel me op dat er in Humo's Rockrally 2012 zo weinig drums werden gebruikt en dat de elektronica massaal aanwezig was. In deze Rockrace vond ik dat meevallen.”

Van de Velde: “Ik denk dan ook dat de Rockrace voorloopt op wat er in wedstrijden als Humo's Rockrally gebeurt. De drempel ligt lager bij de Rockrace. Groepen komen er vaak hun werk uittesten om te zien waar hun mogelijkheden liggen.”

Van Beeck: “Het wordt dus wat minder met dat Macgedoe?”

Van de Velde: “Ja, daar ben ik nogal van overtuigd. We zullen weer meer het klassieke gitaar-gitaar-bas-drum-concept terugzien, dat is zijn herintrede aan het maken.”

Hoe belangrijk is het voor de Rockrace om de finale in de AB te kunnen blijven organiseren?

Van de Velde: “Heel belangrijk. Dat geeft er toch een zekere panache aan. Bovendien ervaren sommige bands ook de zogenaamde AB-boost: die zijn dan net dat tikkeltje beter en scherper.”

Van Beeck: “De AB kan je inderdaad nu al niet meer wegdenken, terwijl dit pas de derde keer was dat we de finale daar organiseerden. We zijn Onthaal en Promotie Brussel, tegenwoordig Muntpunt, daar erg dankbaar voor: zij hadden een deal met de AB om de zaal eenmaal per jaar te mogen gebruiken, en die dag hebben ze aan ons geschonken, als sponsoring. Anders was dat niet mogelijk geweest, met ons budget van 10.000 euro per jaar. Daarin is alles inbegrepen: de organisatie van de voorrondes en de finale, de prijzen, de Rockrace én de DeeJaycontest, al is dat laatste deels teruggeschroefd om de finale in de AB te kunnen boeken. Die eerste AB-finale in 2011 is de mensen daar blijkbaar ook bevallen. Dat was me het feestje wel. Een kwalitatief hoogstaande finale, trouwens. Kurt Overberg zat toen bijvoorbeeld in de jury, en die heeft zich toch kostelijk geamuseerd.”

Van de Velde: “Samen met Kevin Major (nieuwslezer bij Studio Brussel, nvdr.) is hij toen nog pintjes gaan wegnemen uit de backstage van de grote zaal, bij de andere band die toen in de AB speelde (Jenifer, nvdr.). Die hebben ze dan aan heel de jury uitgedeeld. Kurt vertrok 's anderendaags op reis, maar tegen de prijsuitreiking was hij toch van de plank af. Heel de jury, denk ik wel. Maar deze finale was kwalitatief ook wel in orde, hoor.”

Van Beeck: “Ik denk dat de AB zelf ook de meerwaarde van de Rockrace inziet. 't Is immers altijd uitverkocht.”

De voorrondes gaan dan weer door in het KulturKafee en in het Ritscafé. Waar speelt een band beter?

Van Beeck: “Dat hangt af van het genre dat ze spelen. Een band als Ladylo speelde in het Rits de zaal plat, maar in het KK bleven we toch wat op onze honger zitten. Soldier Six is dan weer op en top een KK-band, maar die waren in het Ritscafé zelfs nog beter.”

Van de Velde: “Grote bands kunnen beide zalen aan. Door het groot aantal inschrijvingen van dit jaar waren er ook halve finales; elke band die in de finale gespeeld heeft, heeft zich dus zowel in het KK als in het Rits bewezen.”

Van Beeck: “Terwijl er in de eerste editie zelfs maar twee voorrondes waren: een in het KulturKafee en een andere in De Link, de cafétaria van de Erasmushogeschool in Jette. Tijdens de tweede editie is men dan uitgeweken naar café Het Groot Gevaar, en het jaar erop trok de Rockrace naar De Monk. Uiteindelijk trokken we dan naar het pas geopende Ritscafé in 2009, en daar organiseren we nu nog steeds de voorrondes.”

Dat er nog veel mooie jaren moge volgen, heren! ♦

De **gerechtigheid** binnen het gerecht



DOOR PAOLA VERHAERT
FOTOGRAFIE: SARAH FELLAHI

**Céline Camps klaagt de
onbekwaamheid van Justitie aan**

30 april, de trappen van het Justitiepaleis. Een stille ochtendbries draagt de woorden “De verkrachter heeft uitstel gekregen.” Tientallen betogers barsten in woede uit en verheffen hun stemmen en protestborden. Een greep uit de slogans: 'Justice delayed is justice denied', 'Stop the violence, break the silence', 'Real men don't rape'. Luttel minuten later stapt een blonde twintiger buiten, ze wordt onthaald op een daverend applaus. Het is Céline Camps (28), slachtoffer van serieverkrachter Taufik Ahaddouch (23).

Op 29 september 2009 werd Céline Camps, toen 24 jaar, gevolgd van een metrostation naar haar gelijkvloerse appartement in Brussel, waar ze in haar eigen keuken werd verkracht. Dat dader Taufik Ahaddouch niet aan zijn proefstuk toe was, bleek al snel. Céline was namelijk nummer acht in een rij van veertien slachtoffers, waarvan zij de enige meerderjarige was. Op de nacht van 8 en 9 april 2008 werd Malika O. (12) in metrostation Beekant door een onbekende aangesproken en meegeleid naar een rijtjeshuis waar ze brutaal verkracht werd. Malika O., Ahaddouchs eerste en jongste slachtoffer, leverde de politie daags nadien een DNA-staal van de dader. Desondanks komt het pas tien maanden en zes slachtoffers later tot een arrestatie en een proces, waarbij Ahaddouch veroordeeld werd tot tien jaar cel. Drie maanden later is de pedofiel-serieverkrachter een vrij man en verkracht hij Céline Camps.

Op 30 april kwam Ahaddouch ten tweede male voor de constitutionele rechtbank, op beschuldiging van de verkrachting van Céline en drie andere minderjarige meisjes. Tot een veroordeling kwam het echter nooit, daar de beschuldigde voor een tweede keer om uitstel vroeg. Zijn argument luidde dat hij zijn dossier niet goed genoeg had ingestudeerd. Céline getuigt: “Het is nu al de tweede keer dat het proces wordt uitgesteld. Eerst was het op 26 februari, dan 30 april, nu wordt het 2 september. Dan zal het voor mij ook al vier jaar geleden zijn.”

Tientallen betogers verzamelden op het Poulaertplein, in de eerste plaats om hun steun te betuigen aan Céline Camps en om de incompetentie van Justitie aan te klagen. Andrea Camps, zus van Céline, is een van de drijvende krachten achter de betoging: “De verkrachting zelf is al erg genoeg, maar daarbij komt dat je als slachtoffer geen enkele steun krijgt vanuit het systeem. Justitie kiest geen kant. Ze zijn enorm laks en trekken zich van niets iets aan. Noch aan de kant van de dader, noch aan die van het slachtoffer.”

TOP VAN DE IJSBERG

De cijfers spreken voor zich. Jaarlijks worden in België tussen de 3.000 en 4.000 verkrachtingen gepleegd. In 2012 gingen 2.970 verkrachters vrijuit, een cijfer dat overeenkomt met 99 procent van de



“Het zit niet in mijn aard om te zwijgen over zulke dingen.”

daders. De Vrouwenraad, een koepel van vrouwenverenigingen, sloot zich aan bij de manifestatie. De organisatie biedt sinds een aantal jaar concrete aanbevelingen over alles wat met verkrachting en aanranding van de eerbaarheid te maken heeft. Zij vinden dat, hoewel geweld een plaats krijgt in de samenleving, seksueel geweld naar een donker hoekje wordt geschoven; een plek waar slachtoffer zich meer moet schamen dan dader. Herlindis Moestermans, afgevaardigde van de Vrouwenraad, bevond zich onder de betogers. “Er zijn jaarlijks een drie- à vierduizend aangiftes van verkrachting en waarschijnlijk is dat maar een topje van de ijsberg. Er is een zogenaamde dark number, dat zijn slachtoffers, vooral vrouwen, die geen aangifte doen.”

Dat Céline Camps ondanks zulke hallucinante cijfers zelf haar keel zo wijd moet opendrekken om aandacht te krijgen, vindt ze onaanvaardbaar. “Ik wil echter dat er toch één positieve kant is aan deze stinkende zaak, en die is dat we kunnen aantonen dat er steun moet komen voor slachtoffers. Als we geen steun krijgen van het systeem, zullen wij ervoor zorgen dat die er is.” De voornaamste bedoeling van de manifestatie staat echter los van het systeem, los van de dader. Belangrijker dan de

straf voor Ahaddouch is dat een herhaling wordt voorkomen. Andrea Camps: “Hoewel verkrachting een dagelijks fenomeen is, zijn er nog enorm veel slachtoffers die er niet over durven praten. Hoe meer mensen erover praten, hoe meer daders gevat kunnen worden. Het is tijd om het taboe te doorbreken.”

Hoe Céline de zaak zelf ziet aflopen, weet ze niet. Vast staat wel dat de verkrachting de afgelopen jaren haar leven tekende en dat ze de feiten, bijna vier jaar later, nog lang niet achter zich zal kunnen laten, mede door de flaters van Justitie. “Ik durf niet goed na te denken over hoe het zal aflopen, want de straf kan toch nooit zwaar genoeg zijn. Zelfs al krijgt hij tien jaar, ik denk dat dat niet voldoende is.”

Ondanks een tweede kaakslag van Justitie zal Céline op twee september ongetwijfeld aanwezig zijn bij de uitgestelde hoorzitting. Met achter haar liefst een Poelaertplein dat krioelt van spandoeken en luide mensen. “Het zit niet in mijn aard om te zwijgen over zulke dingen. Taufik Ahaddouch, wij gaan ervoor zorgen dat je nooit meer over straat kan lopen.” ♦

DE INSTAPSTAGE

Een mogelijk antwoord op de jeugdwerkloosheid?

Voor het eerst wordt de werloosheidsstijging het hardst gevoeld door de hogeschoolde jongeren. De kranten werden de afgelopen weken gevuld met troosteloze getuigenissen van hoog opgeleide nieuwkomers op de arbeidsmarkt die in het huidige klimaat moeilijk een job vinden. Een diploma biedt inderdaad niet langer een garantie op werk. Voor u zich door deze sombere statistieken in cynisme hult en alle blokmotivatie laat varen, geen nood: de laagopgeleiden blijven de dupe.

DOOR CHARLOTTE DE GRAUWE

We moeten er geen doekjes om winden. Het Belgische werklandschap is bijzonder dor de laatste tijd. Eind april telde ons land 201.176 werkzoekenden (een totaal van 8,1 procent van de gehele actieve bevolking), een aanzienlijke stijging van 9,8 procent ten aanzien van vorig jaar. De jeugdwerkloosheid steeg zelfs met 15,5 procent en steeds vaker valt het gevreesde term *jobless generation*.

Met ruim twee op tien werklozen onder de min-25-jarigen past België in het treurige rijtje van andere Europese lidstaten. In Europa zitten intussen ruim 5,6 miljoen twintigers zonder werk. Het meest schrijnend is de toestand in de Zuid-Europese landen. Zo heeft Spanje een jeugdwerkloosheidspercentage van 55,7 procent. Enkel Griekenland scoort slechter met 58,4 procent

Wereldwijd zijn ongeveer 73,4 miljoen jongeren werkloos. Een choquerend één op tien heeft dus geen toegang tot de arbeidsmarkt en wordt de kans ontnomen zich te ontplooiën en door arbeid in het eigen levensonderhoud te voorzien. De liberale

Adeco-baas Patrick De Maeseneire beschrijft de jeugdwerkloosheid warempel als een tikkende tijdbom en waarschuwt voor de dreiging van grote sociale onrust. De jeugd wordt een toekomst ontnomen. De Internationale Arbeidsorganisatie verwacht bovendien niet dat de jeugdwerkloosheid voor 2016 zal dalen en waarschuwt voor een "verloren generatie". Rooskleurig kunnen we de vooruitzichten beslist niet noemen, eerder inktzwart.

In België hebben de jongeren van Wallonië en Brussel het meest met de gevolgen van de economische crisis te kampen. De jeugdwerkloosheid in Wallonië neemt schrijnende proporties aan. Liefst 32.139 jonger onder de 25 jaar zijn er werkzoekend, tegenover 21.369 in Vlaanderen. In Charleroi, een stad berucht voor haar hoge werkloosheidsgraad, is 40 procent van de jongvolwassenen werkloos, een percentage dat hoger ligt dan in Italië. Ook in ons geliefde Brussel ziet de arbeidsmarkt voor jongeren er bijzonder grimmig uit en piekt de jeugdwerkloosheid. Verschillende Brusselse politici zijn zich bewust van deze problematiek en noemen het onomwonden een van de grootste

problemen waar de hoofdstad mee te kampen heeft.

De Vlaamse jeugdwerkloosheid is met maar liefst 15,5 procent gestegen ten opzichte van een jaar geleden. Volgens het Schoolverlatersrapport van de VDAB van 2011-2012 had bijna 9 op de 10 jongvolwassenen na 1 jaar reeds werk gevonden. Het behalen van een diploma blijft daar wel zonder twijfel de grootste garantie voor het vinden van een eerste job.

Hooggeschoolden hebben dus minder reden tot paniek dan de media de laatste weken lieten uitschijnen. Uit hetzelfde onderzoek bleek echter dat laaggeschoolden (zonder middelbaar diploma of zesde jaar BSO) het kunnen schudden. Deze 'probleemgroep' telde na het verstrijken van een jaar nog een zorgwekkende vier op de tien werkzoekenden. Indien u als geprivilegieerde universiteitsstudent de groep schoolverlaters en laaggeschoolden als een onbelangrijke minderheidsgroep ziet, zullen de hierop volgende cijfers u verbazen. Nog steeds verlaten veel jongeren de



Bron: Behind the hustle

schoolbanken zonder diploma op zak. In Vlaanderen is één op de vijf mannen laaggeschoold, tegen twaalf procent van de vrouwen. In Wallonië is zelfs meer dan één op vier laaggeschoold. Jongeren hebben nog maar weinig vertrouwen in hun toekomst. Zo ziet twee op de drie jonge werkzoekenden de toekomstperspectieven slecht in.

Overheden allerhande blijven niet bij de pakken zitten en lanceren campagnes tegen de jeugdwerkloosheid. Steeds vaker worden de ogen gericht op onze Oosterburen. Duitsland krijgt nagenoeg de status van een walhalla voor jonge werkzoekenden, met een jeugdwerkloosheid lager dan acht procent. De Europese Commissie noemde het Duitse dubbele onderwijssysteem met praktijkgerichte beroepsopleidingen onlangs een “garantie tegen jeugdwerkloosheid en een tekort aan goed opgeleide vakmensen.” Ook president Obama roemde het Duitse model.

De hervorming van de arbeidsmarkt naar Duits model wordt meer en meer de kern van de Europese groeistrategie voor de problematische zuidelijke landen van de eurozone. Toch is de liberalisering van het Duitse model geen onverwijld succesverhaal en kent het een harde keerzijde. Zo is in Duitsland de afgelopen jaren de inkomensongelijkheid en de armoede sneller gestegen dan in vergelijkbare landen. Critici beweren dat het succes van het Duitse groeiemodel ten koste van de eigen werkende bevolking gaat en een onderklasse van werkende armen gecreëerd heeft.

België heeft voorlopig de keuzevrijheid gekregen van de Europese Unie om zich, in tegenstelling tot vele Zuid-Europese landen, niet aan het Duitse model te spiegelen. De regering Di Rupo lanceerde

een relanceplan waarin onder andere werd beslist dat er vanaf 1 januari 10.000 stageplaatsen komen voor laaggeschoolde jongeren ten einde de jeugdwerkloosheid aan te pakken. De zogenaamde instapstage is de concrete invulling door de Vlaamse regering van deze relancemaatregel. Echter, net als bij het Duitse model heeft deze maatregel een onfortuinlijke keerzijde. Het ABVV van de VUB staat sceptisch tegenover de instapstage en startte deze maand zelfs een online petitie tegen deze stagevorm.

Sinds 1 februari 2013 komen ongekwalificeerde schoolverlaters (hoogstens een getuigschrift eerste of tweede graad secundair onderwijs of slechts zesde jaar BSO), die 156 dagen (zevende maand) na hun inschrijving als werkzoekende nog steeds geen werk hebben gevonden, dus in aanmerking voor een instapstage. De laatste dag waarop men een instapstage kan aanvragen is de 310de dag van de beroepsinschakelingstijd.

Deze betaalde stage moet laagopgeleide langdurig werkzoekenden jongeren de kans bieden hun eerste werkervaring op te doen. Daarna zouden ze dan met meer kans op succes kunnen solliciteren. De instapstage bedraagt drie maanden en de jongere mag maximum twee instapstages doorlopen bij verschillende werkgevers. De ondernemingen of vzw's betalen voor deze stagiaires slechts 200 euro per maand en hoeven de staat ook geen sociale bijdragen te betalen. De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) vult dit bedrag aan met een stage-uitkering van 26,82 euro per gewerkte dag. Dagen van ongewettigde afwezigheid worden niet vergoed door de RVA en bovendien wordt de schamele maandelijkse 200 euro van de werkgever verminderd indien de jongere niet elke werkdag op post was.

Een aardig aantrekkelijk financieel lokmiddel dus. Voor een werkgever is 200 euro immers een peulschil in vergelijking met het gebruikelijke minimumloon van 1.387,49 euro (voor personen van 21 jaar en ouder) plus verplichte sociale bijdragen. De jongere die een instapstage doet, verdient alles samengeteld ongeveer 760 euro. Een interessante eindrekening wanneer je de armoedegrens van 1000 euro per maand voor alleenstaanden in het achterhoofd houdt.

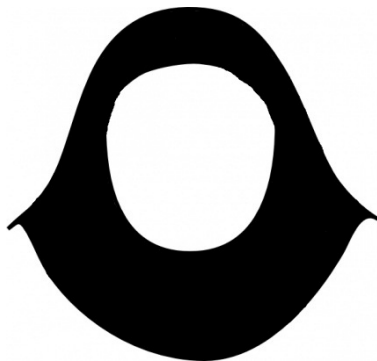
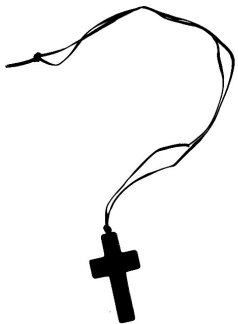
Ook heeft de werkgever geen enkele aanwervingplicht. De overheid kan er enkel op hopen dat werkgevers na afloop de ingewerkte instapstagiaires aanwerven. Mogelijk is in dit geval de hoop niet “een krijtuit kind, dat lacht tegen de rover, die het slacht”, zoals Gerrit Achterberg het zou stellen.

Toch bestaat een vrij grote kans op misbruik, gezien de zwakke arbeidspositie van laaggeschoolden. Zo bestaat het risico dat werkgevers na het verstrijken van drie maanden de instapstagiair laten vallen en simpelweg overstappen op een volgende stagiair. Elke onderneming, vzw of overheidsdienst kan in principe immers gebruik maken van de instapstage.

Als enige vereiste moet worden aangetoond dat de werkgever over voldoende capaciteit beschikt om de instapstage (of meerdere instapstages) te begeleiden. De werkgever dient verder bij de VDAB een formulier in te vullen waarin het takenpakket, de plaats van de tewerkstelling en de sollicitatieprocedure worden beschreven. Er zijn 4.450 plaatsen voorzien in gans Vlaanderen. Het zou dus niet ondenkbaar zijn dat jongeren een instapstage zullen doorlopen in dienst van een multinational, met als primair doel winstbejag en niet het aanpakken van de Belgische jeugdwerkloosheid. Indien de mogelijke uitbuiting van laaggeschoolden u onbewogen laat, zijn er als student andere argumenten om de instapstage niet met open armen in het Vlaamse arbeidslandschap te verwelkomen. De jobs die vooral in aanmerking komen voor een instapstage zijn jobs die vaak ingevuld worden door jobstudenten. Als de instapstages ingeburgerd geraken en in de toekomst het aantal plaatsen zouden toenemen, dreigen deze stages de duur betaalde jobstudent weg te concurreren.

De instapstage geeft enerzijds de mogelijkheid de jonge laaggeschoolden daadwerkelijk via een verrijkt cv naar een geslaagde carrière te loodsen. Tegen welke kost dit moge gebeuren, is een andere vraag. Met het hoge percentage aan jonge laaggeschoolden en de stijgende jeugdwerkloosheid, bestaat er geen twijfel over dat de overheid genoodzaakt is initiatieven te nemen om deze problematieken te bestrijden. Enkel de toekomst zal uitwijzen of deze maatregel voor jongeren dan wel slechts voor werkgevers een verrijking betekent. ♦

Met Mendelssohn naar het loket



DOOR NATHANIËL BOVIN

Het karakter van de Belgische samenleving wordt bepaald aan het gemeenteloket. Het is een onweerlegbaar feit dat elke maatschappelijke verhouding op scherp wordt gezet zodra er een tafel of wat plexiglas mee gemoeid is. Dat lijkt de wijze les te zijn die we mogen trekken uit de hevige reactie op het voorstel om het hoofddoekenverbod te Gent te schrappen. Het *recht* om niet geconfronteerd te worden met een andere religie of ideologie wanneer men zijn domiciliëring verandert of zijn rijbewijs ophaalt, ja, dat recht is sacrosanct. België zal strikt neutraal zijn in zijn dienstverlening aan de burger via het gemeenteloket, of niet zijn.

Prominente vrijdenkers en voorvechters van de vrijzinnigheid, kopstuk en talisman Etienne Vermeersch voorop, spaarden de krantenlezer, TV-kijker en radioluisteraar niet. Onze leefwereld is in gevaar, met een scheiding van Kerk en Staat hier en het einde van het Verlichte karakter van de samenleving daar. De klok stond op terugdraaien en men zou het geweten hebben. Het gemak waarmee de voorvechters van de lekenstaat schermde met van alle complexen ontdane begrippen als *Verlichting*, deed echter toch de wenkbrauwen fronsen. Een filosofische brulboei als Vermeersch toonde zich de voorbije jaren uiteraard niet als de man die zijn woordenboek vaak bij nuance openslaat, maar een dergelijk filosofisch fauvisme was toch opzienbarend. Scheiding Kerk en Staat, Verlichting. Klaar.

Na een dergelijk manifestengeweld – hoeveel Open Brieven mag je schrijven voor het voldoende is? – is het niet opzienbarend dat het publieke debat plots gekoloniseerd werd door een degelijke

verkrachting van de Verlichting. Ja, de voorvechters van de lekenstaat schoten plots als paddenstoelen uit de grond. Dat België en diens voorgangers nooit veel op hadden met een dergelijke interpretatie van de Verlichtingsleer wordt uit het cultureel patrimonium geschrapt. *Outer en heerd*, wat? Dat België de scheiding tussen Kerk en Staat nooit al te nauw nam, lijkt vergeten. De vrijzinnige die zijn kinderen aan het College afhaalt terwijl hij luid keelt voor een hoofddoekenverbod aan het loket, een amusant beeld.

De argumentatie van Vermeersch en co. heeft weinig uitstaans met een filosofisch betoog. Het is echter des te meer een graadmeter voor het sluiten van de Vlaamse cultuur. Een enge wind waait door Vlaanderen en diens intellectuelen pissen er niet in. In een interview met *De Standaard* wist Vermeersch het hoofddoekenverbod nog summier te koppelen aan *onze cultuur*. Plots zwaaide de gretige éminence met een strak gedefinieerde cultuur, alsof de Vlaming op te lijsten valt op een blad papier: houdt van een pintje en een frietje, gelooft strak in de evolutieleer, draagt een Katholiek schuldcomplex mee, maar is vrijzinnig wanneer het uitkomt. Handig gedefinieerd, identiteitscrisis: opgelost. Opgelost met een fijne dosis zelfvertrouwen bovendien, want zo achterlijk als de Verenigde Staten zijn wij niet. Ja, achterlijk, want de doodstraf, en creationisme! Vermeersch mag dat, 300 miljoen mensen, vijftig staten en een continent aan verschillen door de cliché-molen malen. Al goed dat de Amerikaan werkelijk het cliché is dat we ervan gemaakt hebben, of een dergelijke uitspraak zou haast even achterlijk klinken.

We zouden, tussen al dit gezwaai met de vrijzinni-

ge penis, haast vergeten dat de Verlichting een complex fenomeen was dat moeilijk kan worden teruggebracht tot een interpretatie van de scheiding van Kerk en Staat die het Franse model van de lekenstaat als ultieme exponent ziet. Wie weet valt het Frans model te verdedigen, maar niet als exponent van een diepere Belgische cultuurbeleving. Een land dat de definitie is van compromis tussen Kerk en Staat zou beter moeten weten dan een dergelijke campagne als verdediging van een verbeelde autochtone cultuur te zien. Momenteel lijkt het er op dat de Vrijzinnigheid zich voor de kar een stroming laat spannen, die kritiek op de Islam verwacht met de gelegenheid om te schieten op de zwakste bevolkingsgroepen. Zij die denken dat godsdienstkritiek en xenofobie twee gescheiden werelden zijn, verwijs ik graag naar *Der ewige Jude* van Fritz Hippler. Een uurtje van de meest walgelijke propaganda zal u leren dat de Joodse godsdienst niet gespaard werd. Koosjer slachten als ultiem bewijs van de vervreemding van de ander, vernieuwend. En als u zich nu afvraagt of ik hier net de jaren '30 bij de discussie heb gesleept, laat ik u graag weten dat de film van de jaren '40 dateert.

Als men zich binnen de Vrijzinnige gemeenschap ergens kritisch tegenover moet opstellen, is het het eigen denken. Het makkelijk meestappen in het demoniseren van een specifieke bevolkingsgroep ter verdediging van een abstract en gelaagd concept is hiervan de antithese. Als Kant en Mendelssohn geen universeel aanvaarde definitie van de Verlichting hebben weten geven, mag men zich afvragen waar twee zelfverklaarde Vrijzinnige woordvoerders en hun paardenkop het recht vandaan halen. ♦

Moedersterfte

Een ontwikkelingsprobleem?

DOOR SILKE GOUBIN

Elke twee minuten sterft er ergens in de wereld een vrouw ten gevolge van haar zwangerschap, of door complicaties bij de bevalling. Vooral Afrika lijkt getroffen, een vrouw daar heeft 100 keer meer kans om te sterven aan een aandoening die gerelateerd is aan haar zwangerschap dan een vrouw uit een rijk land. Dit ondanks de belofte van de internationale gemeenschap om het aantal moedersterftes met 75 procent terug te dringen tegen 2015.

Deze belofte maakt deel uit van de bredere United Nations Millennium Declaration. Hierin stelden 193 landen in 2000 dat ze tegen 2015 acht concrete doelstellingen zouden behalen. Van alle millenniumdoelstellingen heeft het terugdringen van moedersterfte echter de minste kans om bereikt te worden.

Er is evenwel nog reden tot hoop. Wereldwijd halveerde moedersterfte sinds 1990. Waar er in 1990 nog 543 000 vrouwen stierven, verminderde dat aantal naar 287 000 in 2010.

In verscheidene regio's wordt er dus vooruitgang geboekt maar meestal is deze vooruitgang niet voldoende om deze doelstelling tegen 2015 te halen. In sommige regio's, zoals de Sub-Sahara of Zuid-Azië is er zelfs sprake van een status quo.

EEN ONTWIKKELINGSPROBLEEM

Moedersterfte is vooral een probleem voor arme landen: 99 procent van het aantal moedersterftes komt voor in ontwikkelingslanden. Infecties, onveilige abortussen, te hoge bloeddruk en bloeduitstortingen zijn de belangrijkste directe oorzaken van moedersterfte. Om moedersterfte wereldwijd terug te dringen zal het aantal opgeleide gezondheidswerkers, zoals dokters, verpleegsters en vroedvrouwen, enorm moeten stijgen.

Actie van de lokale overheid is hier onontbeerlijk. Er moet een wettelijk kader en een afdoend beleid zijn dat met het probleem omgaat. Vietnam en Nepal bijvoorbeeld konden door een effectief beleid hun moedersterfte enorm terugdringen. Bovendien zijn verhoogde investeringen in gezondheidszorg, seksuele opvoeding en onderwijs in het algemeen nodig. Daarnaast is er een enorm gebrek aan anticonceptiva. In de Sub-Sahara bijvoorbeeld heeft slechts 17 procent van de bevolking toegang tot voorbehoedsmiddelen, terwijl een veel groter deel zwangerschap wil voorkomen.

Door anticonceptie beschikbaar te maken voor de volledige bevolking zou een derde van alle moedersterftes voorkomen kunnen worden. Culturele en ideologische factoren vormen hier dikwijls een barrière, maar niet altijd. Streng gelovige landen, zoals Iran en Brazilië, zijn erg succesvol gebleken in hun beleid met betrekking tot geboortecontrole. Investeren in het beschikbaar maken van voorbehoedsmiddelen zou bovendien het aantal onveilige abortussen met 75 procent laten dalen. De legalisatie van abortus vermindert het aantal onveilige abortussen vanzelfsprekend nog meer.

Echter, doordat moedersterfte vooral een probleem is van arme landen, zullen deze dit niet alleen kunnen oplossen. Zolang hun economische situatie niet verbetert, zullen ontwikkelingslanden niet in staat zijn om een volledig ontwikkeld gezondheidssysteem op te bouwen en zwangere vrouwen de nodige bescherming te bieden.

Hulp van de ontwikkelde landen, via ngo's en via geld voor ontwikkelingssamenwerking, is met andere woorden onontbeerlijk om ervoor te zorgen dat tegen 2015 de 193 lidstaten van de Verenigde Naties hun belofte kunnen houden. ♦

“OP IEDERE JONGEN MET EEN STEEN MAG JE SCHIETEN”

DOOR PAOLA VERHAERT



Getuigenis nummer 11: Hij schoot een jongen van elf neer

Eenheid: Parachutisten

Locatie: Jenin

Jaar: 2003

Iedereen verwerkt het op zijn eigen manier. Sommige mensen hebben zoiets van: 'Oké, ik heb een kind gedood, oké.' Ze lachen erom. 'Dan kan ik nu een ballonnetje in mijn geweer krassen. Een ballon in plaats van een kruisje voor een gedode tegenstander. Of een smiley face.'

Bovenstaand fragment is een van de 145 getuigenissen die Breaking The Silence (BTS) verzamelde in hun gelijknamige boek. Opgericht in 2004 te Jeruzalem door Israëliische veteranen, legt BTS getuigenissen vast van Israëliische soldaten die op de bezette Westoever en in de Gazastrook hebben gediend.

De duizenden directe getuigenissen die de internationaal geprezen ngo sinds zijn oprichting publiceerde, bieden een unieke kijk in de gemilitariseerde Israëliisch-Palestijnse samenleving. Dienstplicht bij de Israeli Defence Forces (IDF) is verplicht voor Joodse mannen en vrouwen van achttien jaar en ouder – hoewel er uitzonderingen worden gemaakt op basis van religieuze overtuiging of om fysieke en psychologische redenen. Vrouwen moeten twee jaar dienstdoen, terwijl mannen de IDF drie jaar moeten dienen. Daarnaast biedt een grote groep binnen- en buitenlanders zich vrijwillig aan bij de IDF. Het is door deze verplichte dienst dat de Staat Israël er gedeeltelijk in slaagt om zijn morele waarden, het militaristische zionisme, te promoten en bestendigen in de Israëliische maatschappij.

Getuigenis nummer 17: Ze vertelden dat we iedereen op straat moesten neerschieten.

Eenheid: Geniekorps

Locatie: Rafah

Jaar: 2002-2003

Tijdens de operaties in Gaza werd iedereen die op straat liep in de borst geschoten. Tijdens de operatie in de Philadelphi Corridor, werd iedereen die daar 's avonds liep in de borst geschoten. (...)

Wordt er nooit gewaarschuwd: binnenblijven?

Nee.

Mensen worden echt neergeschoten?

Ze schoten werkelijk op iedereen die op straat liep. En daarna was het altijd: 'Vandaag hebben we zes terroristen uitge-



Bron: Huffington Post

schakeld.' Iedereen die je in de straat neerschoot, was 'een terrorist'!

Op basis van directe getuigenissen van honderden mannelijke en vrouwelijke soldaten die door *Breaking The Silence* zijn geïnterviewd, belicht het boek de operationele methoden van het Israëlische leger op de Westelijke Jordaanoever en in de Gazastrook. Het boek schetst de gevolgen voor de mensen die ermee moeten leven – Palestijnen, Joodse kolonisten en de soldaten zelf. De bezette gebieden worden verre van monochroom bewoond door Arabische Palestijnen. Zowel de Westbank als de Gazastrook zijn een kluwen van verschillende religieuze en sociale bevolkingsgroepen, terwijl uitsluitend de Joodse gemeenschap kan rekenen op bescherming van het alomtegenwoordige IDF. Los van de miljoenen Palestijnen die in de bezette gebieden wonen, zijn er ook honderdduizenden Joodse kolonisten die door de Israëlische wet beschermd worden. Niet zelden treden de kolonisten ook zelf op als waren ze een verlengstuk van de veiligheidsdiensten.

Getuigenis nummer 125: Het schattige jongetje pakte een steen en smeed die naar het hoofd van het meisje.

Eenheid: Nahal-brigade

Locatie: Hebron

Jaar: 2003

Een heel schattig jongetje dat regelmatig onze post bezocht, vond het niet leuk wanneer er Palestijnen voorbij zijn huis liepen, dus pakte hij een steen en smeed die naar het hoofd van dat meisje. De kinderen doen daar wat ze willen. En niemand corrigeert ze. Het kan niemand wat schelen. Zijn ouders gaven hem zelfs een pluimpje. De ouders stimuleren hun kinderen in dit gedrag.

De voorloper van het boek, *Occupation of the Territories: Israeli Soldiers' Testimonies, 2000-2010*, werd tien jaar na het uitbreken van de Tweede Palestijnse Intifada gepubliceerd, dat dan ook de achtergrond van de meeste getuigenissen kleurt.

Hoewel de Tweede Intifada, die liep van 2000 tot ongeveer 2005, werd gekenmerkt door dreigingen van zowel Palestijnse als Israëlische kant, getuigen de veteranen uitvoerig over buitensporige acties van individuele soldaten en hun oversten. Hoewel de IDF tijdens en na de Tweede Intifada inderdaad hebben moeten reageren op concrete gevaren voor burger en soldaat, zijn de acties van Israël niet louter defensief maar bovenal buitenproportioneel.

Getuigenis nummer 17: Op iedere jongen met een steen mag je schieten

Eenheid: Parachutisten

Locatie: Etzion-brigade

Jaar: 2002

Wat de druppel was – de brigadecommandant staat tegenover ons tijdens de briefing, we zitten in een hudna (staakt-het-vuren), de situatie is zeer precair; daar heeft hij het over; en een minuut later instrueert hij ons: 'Op iedere jongen met een steen mag je schieten.' Echt, doodschieten.

In de Israëlische samenleving heerst het idee dat de controle op de bezette gebieden uitsluitend is gericht op het beschermen van de Joodse burgerbevolking. Dit lijkt een utopisch waanbeeld dat contrasteert met de informatie die de honderden Israëlische soldaten geven. De geselecteerde getuigenissen zijn in vier delen ondergebracht. Elk deel valt onder de noemer van een van de vier beleidsaspecten van de Israëlische defensie: 'preventie', 'scheiding', 'structuur van de samenleving' en 'wetshandhaving', beleidsaspecten die *Breaking The Silence* ontmantelt als eufemismen voor de agressieve acties in de bezette gebieden. Offensieve acties door het leger, zoals arrestaties, bezetting van woningen en doodslag, worden gerechtvaardigd onder het mom van 'terreurpreventie'.

Getuigenis nummer 37: Probeer een oog eruit te schieten.

Eenheid: Artillerie

Locatie: Qalqilya

Jaar: 2000

Ze leerden ons allerlei dingen. Hoe dan ook, ze vertelden ons alles over rubberen kogels, en lieten zien dat die verpakt zaten in wat ze een 'tampon' noemden, een soort plastic zakje met de kogels. Ze zeiden: 'Je moet ze van elkaar scheiden, dus je scheurt het pakje open en doet ze een voor een in het magazijn zodat ze schade veroorzaken.' En ze legden ons dat heel beeldend uit, op een pornografische manier: 'Richt op de ogen zodat je er een oog uit schiet, of op de maag zodat de kogel de maag binnendringt.'

106 ex-soldaten vertellen dankzij *Breaking The Silence* het verhaal van het leven binnen de Israeli Defense Forces, het leven als agressor. *Breaking The Silence* is geen nachtaflectuur; de 145 getuigenissen grijpen de lezer bij de keel om hem met het gezicht op de trieste realiteit van het Israëlisch-Palestijnse conflict te drukken. Na veertig jaar stelt *Breaking The Silence* de internationale aanvaarding en passiviteit van het Israëlische beleid in vraag en stellen de veteranen de vraag of er nu eigenlijk iemand ongehavend uit de strijd komt.

Getuigenis nummer 111: Nog even en je doorzeeft ze met kogels

Eenheid: Burgerlijk Bestuur

Locatie: Rondom Jericho

Jaar: 2001

Je schreeuwt naar ze in een soort Arabisch-Hebreeuws 'Een stap naar achter.' En ze letten niet op. Dus je laat je wapen zien, alsof je daar echt iets mee gaat doen, en iedereen daar; vrouwen en kinderen beginnen te huilen, gaat naar je roepen, en het is bloedheer, en je denkt: nog even en ik doorzeef ze met kogels. Je weet gewoon niet waar je mee bezig bent daar. Ik tenminste niet. ♦

Breaking the silence is uitgegeven door De Arbeiderspers. 414 blz. ISBN 978 9029586023

De nakende dood van een icoon



DOOR SANDRO GONZÁLEZ-MAEDA

Bron: Mongrel Media

De 20e eeuw verwijderd zich met elke klokslag een beetje verder van ons en laat haar iconen stilaan stervend achter. De telefooncel is zo'n icoon van weleer dat, nu haast iedereen een GSM op zak heeft, nog slechts een paar stuiptrekkingen van de stille dood der vergetelheid verwijderd blijft. Volgens het BIPT, onze vaderlandse telecomwaakhond, heeft de mobiele telefoon in België zelfs een penetratiegraad van 120% bereikt, er zouden dus meer GSM's dan mensen zijn. Aangezien die GSM's doorgaans goedkoper werken dan telefooncellen, ziet het BIPT geen reden om ze nog langer uit te baten en tekent ze zo het doodsvonnis van de telefooncel.

Vandaag staan er nog zo'n 4000 exemplaren in ons land, waarvan 500 in Brussel. Dat was ooit anders: in 2001 pronkten er nog 1700 blauwe kotjes in onze hoofdstad, maar de echte glorie-dagen liggen veel verder achter ons. De telefoon aan sich werd in de tweede helft van de 19de eeuw uitgevonden door Bell en Watson en bracht een communicatierevolutie op gang. Destijds was de telefoon een duur toestel dat enkel voor de rijken bestemd was. Bijgevolg was er ook geen uitgebreid netwerk om de telefoons met elkaar te verbinden. Daar kwam verandering in toen de Britse Post (GPO) in 1884 toestemming kreeg om het eerste publieke telefoonnetwerk uit te bouwen.

Aanvankelijk zou het GPO werken aan zijn eigen netwerk, dat naast de privé-netwerken zou fungeren, tot het in 1912 The National Telephone Company overnam en de telecommunicatie aldus de facto nationaliseerde. Het plan voor een uniform, gestandaardiseerd telefoonsysteem, inclusief publieke dienstverlening, moet wachten tot na de Eerste Wereldoorlog, om vanaf 1921 dan toch in voege te treden. Groot-Brittannië baart de moeder van de later zo beroemd geworden telefooncellen: de K1. Het ontwerp van deze blikken doos kon echter niet rekenen op veel bijval van de Britten, ze werd te ouderwets bevonden. Het ging zelfs zo ver dat de nieuwbakken Royal Fine Arts Commission op vraag van het parlement moest onderzoeken hoe de opvolger van de K1 eruit moest zien. Acht jaar en twee misbaksels later doet de K4 zijn intrede in Londen. Het model zou de basis blijven vormen voor latere innovaties van de wereldberoemd geworden Britse telefooncellen.

Ook tijdens het interbellum bleven privételefoons te duur voor de meesten,

maar de opmars van de telefooncellen was niet te stuiten. In 1931 verscheen het eerste exemplaar in Nederland en de rest van Europa zou niet lang achterblijven. Telefooncelhersteller werd een beroep en de telefooncel begon aan zijn hoogdagen, ondanks het vandalisme en de diefstallen waaraan het bij tijd en stond te prooi viel. Een van de beroemdste gebruikers werd Superman. Sinds 1940 gebruikt hij de telefooncel als kleedkamer en luidde hij het begin in van ontelbare referenties naar het kleine huisje in de populaire cultuur. De Spaanse kortfilm *La Cabina* uit 1972 speelt zich zelfs uitsluitend in een telefooncel af. Met het economisch herstel na de Tweede Wereldoorlog maakt de telefoon stilaan zijn intrede in de huiskamers van gewone gezinnen en werd er steeds meer getelefoneerd. Er bleven nieuwe telefooncellen komen, om ook buitenshuis te kunnen bellen en om telefoneren ook beschikbaar te houden voor mensen zonder telefoon. Nationale overheden in Europa stellen in de loop van de jaren 1960 dat er per 5000 inwoners minstens één telefooncel beschikbaar moet zijn. Later zou de Europese Unie een soortgelijk besluit bekrachtigen. De telefooncel werd zowel in de grond als in de wet verankerd en was in het straatbeeld vanzelfsprekend geworden.

De opkomst van mobiele telefonie gebeurde gelijktijdig met de privatisering van de nationale telecommunicatiemaatschappijen. De vraag over wie de telefooncellen moest beheren drong zich op en er werd besloten dat de historische telecomoperatoren, Belgacom in ons geval, verantwoordelijk bleven voor het uitbaten van de telefooncellen. Ondertussen werd er ook overal gesleuteld aan de wetten die universele toegang tot telecommunicatie garandeerden. De zogenaamde universele dienstverplichting inzake telefooncellen lijkt niet langer houdbaar. Ook de bijhorende sociale tarieven zullen hervormd worden als het van het BIPT afhangt. Voortaan zal iedere operator met een jaaromzet hoger dan 50 miljoen euro verplicht een sociaal tarief moeten aanbieden dat geplafonneerd is op 8,40 euro per maand. Ze kunnen de kosten daarvoor verhalen bij het fonds voor de universele dienst. In plaats van een sociaal tarief voor telefooncellen, zullen de zwaksten nu aangewezen zijn op een GSM-abonnement. Aangezien Proton weldra verdwijnt, blijft er dus geen enkele reden meer over om de telefooncellen nog verder uit te baten. Hier en daar krijgen ze wel alternatieve functies. Soms worden ze omgebouwd tot microbibliotheek en in Madrid werden er al enkelen omgebouwd tot laadpunt voor elektrische auto's. ♦

Gooi niet iedereen in het circus

Een onthutsend familiedrama vindt zijn oplossing niet in de pluche zetel van een televisiestudio. Enkel lijken zowel de betrokkenen als de media dat liever te vergeten, want zo krijgt het drama wel een gezicht. Het gezicht voor Syrië is Dimitri Bontick, de vader van de jonge jihadist Jejoen.

DOOR PIET VAN DE VELDE

Een spraakwaterval. Er is geen ander begrip om de vader van Jejoen in de studio van het Nederlandse televisieprogramma *Paauw en Witteman* mee te beschrijven. In het lang en het breed kwam hij zijn inzicht brengen in de hele situatie. Bontick stak van wal met een monoloog van om en bij de tien minuten en presenteerde zichzelf niet enkel als Syriëkenner, maar ook als ethicus en opvoeder. Ondertussen zwegen beide gastheren, ze lieten de ex-militair maar begaan. Bontick genoot van de aandacht voor zijn avontuurlijk verhaal en vertelde dus maar rustig. Afgaande op de reacties op Twitter bleek dat de Nederlandse Twitterpopulatie minder onder de indruk was van zijn betoog. Buiten een paar obligatoir extreem-rechtse tweets in trant van “Zie de jihadisten, daarom stem ik PVV (de partij van Geert Wilders, nvdr.)” vroeg de meerderheid zich af: “Wat zegt die man daar allemaal in het Vlaams?”

Na twintig minuten veranderde het onderwerp naar de rol van de huismoeder op de arbeidsmarkt. Gelukkig had de heer Bontick hier ook een mening over, maar de vraag of deze mening gefundeerd was, bleek maar een detail. Hij was immers weer vertrokken met een nieuwe monoloog. Na afloop van het programma borrelde de vraag of het nodig is dat Bontick een mening heeft over alles op.

Natuurlijk mag de vader van Jejoen een mening hebben, maar het is niet noodzakelijk om hem over alles uit te vragen. De man is door zijn reis nog geen Syriëkenner of specialist over de fundamentalistische kant van de islam. In historische context is hij hoogstens een tweederangs getuige, maar voor de media is hij veel meer. Een gezicht dat op televisie wil en zo te zien met een mening over een reeks diverse onderwerpen.

Maak u echter geen illusies: de man is niet de eerste en niet laatste in dit rijtje. Paul Marchal, de vader van het vermoorde meisje An, komt uit dezelfde sombere hoek. Het dramatische lot van zijn dochter heeft hem ook tot op de voorpagina geschopt. De media bombardeerden hem van de ene dag op de andere tot gezicht van een beweging. Ook hij had een mening over van alles en nog wat, maar toen de media hem zelf kritisch onder de loep namen, waren de poppen aan het dansen. Dezelfde pers die hem maakte, brak hem genadeloos weer af tot kleine stukjes vergetelheid. Het is ongetwijfeld een traumatiseren-

Natuurlijk mag de vader van Jejoen een mening hebben, maar het is niet noodzakelijk om hem over alles uit te vragen.

de ervaring voor een mens, dat al genoeg verdriet te verwerken heeft.

Ook de eerste negatieve berichten over Bontick beginnen het daglicht te zien. In de krant *De Morgen* verscheen het bericht dat er een klacht tegen hem liep voor partnergeweld. Het mediacircus zet zich weer in staat van gereedheid, want een martelaar is van zijn voetstuk aan het vallen en zo'n val komt altijd hard aan.

Hun getuigenissen als slachtoffer van een familiedrama zijn noodzakelijk om een zicht te bieden in het lijden van persoon. Een verrijking aan het publiek debat zijn de meningen van Marchal en echter Bontick niet. Ze hebben het luisterend oor nodig van iemand die hen wil begeleiden in hun lijden en dat is niet de microfoon of de taperecorder van een journalist. Ze hoeven zich niet continu in elk debat te mengen.

Soms is er ook de noodzaak om duiding te brengen, om het in correcte marketingmediatermen te zeggen, over de ingewikkelde situatie. Hoe gecompliceerd de materie ook mag lijken, laten we journalistiek schrijftalent gebruiken in plaats van mensen om een verhaal te vertellen. ♦

Het Nieuws van de Zomer

Zwoel, zweterig en zwanger

ETIENNE VERMEERSCH STELT INBURGERINGSPLAN

VOOR

Moraalfilosoof Etienne Vermeersch heeft eindelijk nog eens van zich laten horen. In zijn laatste publicatie *Luister naar mij of anders* zet hij zijn visie op het integratiebeleid uiteen. Hij trekt er ten strijde tegen de oprukkende *doekificatie* in Vlaanderen. Daarmee wil de Gravensteener iedere burger verlossen van de onmondigheid die verder toch zijn eigen fout is. Hij ziet de hoofddoek als de grootste uitdaging voor de komende decennia tot eeuwen. In een ietwat vernieuwende theorie heeft hij het over het waarom van de hoofddoek: “De secularisering had ons bijna verlost van nonnen, begijnen en andere spirituele lesbo's, maar heden ten dage zijn het vooral kalende vrouwen die hun toevlucht zoeken onder het doekje des onheils.”

Vermeersch, die zelf een haarlijn heeft die al zuidelijker heeft gelegen en daar naar eigen zeggen trots op is, vindt het niet kunnen dat “wijven hun kaalheid verbergen.” De ere-vice-rector van de UGent fulmineert tot slot nog: “De hoofddoek wordt op die manier een onderdrukkend middel, net zoals het mannelijk equivalent van de boerka: het toupetje!”

MULTINATIONAL IN DE BRES VOOR VIKTOR

Om de kosten voor de samenleving en de barmhartige farmaproducten te beperken heeft marketingbureau g+ europe besloten om de exploitatierechten op patiëntje Viktor te verkopen aan Nestlé. Als eerste product in de Lifeline-reeks lanceert de voedselproducent binnenkort Viktor's Original Veenbessensaus™.

De kant-en-klaarmaaltijd zou naar verluidt te koop zijn vanaf 9000 euro per potje, dat bovendien twee weken na opening vervalt. Van dit fikse bedrag gaat wel 3,2 procent naar de medicijnen van kleine Viktor. Moraalfilosoof Etienne Vermeersch vind het spijtig dat er niet aan economische euthanasie gedacht werd: “Dit was een buitenkansje om een symbolische actie tegen de dreigende overbevolking te ondernemen.”

VUB VANGT SLACHTOFFERS WETTEREN OP

Naar aanleiding van de exodus volgend op de milieuramp in Wetteren heeft rector Paul De Knop de getroffen gezinnen onderdak geboden. Ze mogen tijdens de zomermaanden tijdelijk verblijven in de garages onder gebouwen F en G. Een aantal opportunistische gezinnen heeft van de gelegenheid gebruikgemaakt om medisch asiel aan te vragen in onze hoofdstad. Dit vooral vanwege de veel zui-vere stadslucht in de VUB-garages. Staatssecretaris voor Asiel en Migratie Maggie De Blok denkt er niet aan. “De lucht is toch overal even gevaarlijk”, reageert ze laconiek. Een aantal gezinnen overweegt om in hongerstaking te gaan. Moraalfilosoof Etienne Vermeersch eet graag.

VUB KRIJGT ROWENTA-LEERSTOEL

Op dinsdag 28 mei laat de VUB zich weer van haar meest vooruitstrevende kant zien tijdens de uitreiking van de eredoctoraten. Alle laureaten dit jaar zijn namelijk vrouwen en speciaal voor de gelegenheid werd er een samenwerking met Rowenta op

poten gezet. Het bedrijf voor huishoudartikelen schenkt iedere laureate een op maat gemaakt strijkijzer. Zo krijgt Kim Clijsters een hyperaerodynamisch model met sporthandgreep en is er voor wetenschapshistorica Londa Schiebinger een retro ijzeren strijkblok met houten handvat voor op de stoof. De samenwerking gaat zelfs verder: er is sprake van de oprichting van een heuse Rowenta Ladies' leerstoel voor genderstudies die een voor-aanstaande rol hoopt te spelen op het vlak van vrouwenstudies en ergonomie. Moraalfilosoof Etienne Vermeersch, zelfverklaard feminist, is naar eigen zeggen verheugd dat “de fabrikanten van vrouwenaccessoires zoals strijkijzerfabrikanten vrouwen eindelijk de juiste tools geven om tot zelfontplooiing te komen.”

INVOERING REMGELD BIJ CLERUS EN BRANDWEER

De invoering van remgeld op juridische bijstand krijgt navolging in andere sectoren waar de crisis genadeloos toeslaat, waaronder de Katholieke Kerk. De biecht afnemen kan niet langer gratis. Aartsbisschop Léonard legt uit: “Ook de Kerk lijdt





Rowenta-strijkijzer voor Kim Clijsters

onder de huidige crisis. De eerlijke toegang tot de Hemel wordt op deze manier niemand ontzegd, maar aan het vergeven van zonden zijn natuurlijk ook werkingskosten verbonden die het Goddelijke systeem nodeloos kunnen overbelasten en als zodanig mee aan de basis van deze hele malaise liggen. Een mooi meegenomen bijwerking van de maatregel bestaat eruit dat veel mensen de middelen niet meer zullen hebben om te zondigen. We hopen de zondaar aldus te responsabiliseren.” Critici vrezen dat op deze manier de toegang tot het Koninkrijk Gods niet langer voor ieder gegarandeerd zal zijn.

Ook de brandweer van Aalst voert een proefproject met remgeld uit. “We zullen niet langer pro deo werken, maar vragen om eerst een waarborg van 500 euro op onze rekening te storten voordat we uitrukken.” aldus korpschef Adolf-Margaret Brandt. Moraalfilosoof Etienne Vermeersch reageert verheugd op het nieuws. Hij is blij dat er in rechtszaal, kerk noch korps iets pro deo gebeuren zal. “Dat zijn namelijk letterlijk handelingen voor God! God!”

UPDATE SYRIË

Na de oproep in de vorige editie van dit blad om onze journalisten aan het Syrische front te komen bijstaan, is het nu tijd voor een eerste update van onze frontredactie. De toestand blijkt veel erger dan eerder ingeschat. Verrassend genoeg zijn niet

de bombardementen van het Assad-regime of de gasaanvallen van de rebellen het grootste probleem van de lokale bevolking. Integendeel, het zijn vooral radicaliserende moslimjongeren uit Vilvoorde en Antwerpen die het lokale leven komen verpesten. “Luidruchtig rondhangen op straathoeken, zitten op de rugleuning van bankjes, ongebreidelde baardgroei en luide muziek op de tram, het houdt niet op met die Vlamingen”, aldus een van onze contacten uit Aleppo. Het loopt de spuigaten uit voor de toch al geplaagde Syrische bevolking. De internationale gemeenschap pleit voor de invoering van GAS-sancities. Buurland Israël is in principe voor, maar vindt de naam ongelukkig gekozen. Moraalfilosoof Etienne Vermeersch positioneert zich aan de kant van de ongesluisden, ook al bestaat er onduidelijkheid over wie dat wel mogen wezen.

SIR ALEX FERGUSON NAAR BEERSCHOT

Er is weer hoop op het Kiel. Op een verrassend optimistische persconferentie kondigde voorzitter Vannoppen aan dat Sir Alex Ferguson, die bij Manchester United mooi weer maakte, mogelijk de plas oversteeft om Beerschot AC te leiden. “Na drie redelijk gemakkelijke Champions League overwinningen en dertien titels in de Premier League is het nu tijd voor een échte uitdaging voor deze topcoach: Beerschot in de nationale klassen houden”, glundert de voorzitter. Het financiële plaatje en de haalbaarheid van deze piste bleven in het midden. Moraalfilosoof Etienne Vermeersch, van kinds af aan een trouwe Kielse rat, is alvast erg blij met de mogelijke komst van deze klepper, maar vreest voor een vroegtijdig einde van de Verlichting als de Britse adel opnieuw machtsposities begint op te eisen op het continent.

NV-A WIL NIET LANGER GEASSOCIEERD WORDEN MET N-VA

De Nederlandse Vereniging van Autisten wenste zich in een persbericht te distantiëren van de gelijknamige Vlaams-nationalistische partij. De organisatie wordt naar eigen zeggen al te vaak verward met de Vlaamse partij. Zo wordt hun mailbox overspoeld met meldingen van N-VA'ers over verkeerd taalgebruik op Lijnbussen, burens die

niet foutloos Vlaams schrijven en jongeren met radicaliserend gezichtshaar en al te dure auto's. “De N-VA bevestigt alle vooroordelen over autisten die wij zo hard bekampen: de autist als irrationele neuroot die er niet in slaagt om op een normale manier te functioneren in een moderne maatschappij”, klinkt het vanuit Amstelveen. Wat de NV-A vooral stoort aan de N-VA is het “beperkte inlevingsvermogen tot zelfs een totaal onvermogen om tot een begrip van de Ander te komen, dat in niets te vergelijken is met iemand met autisme.” Moraalfilosoof Etienne Vermeersch laat weten de kritiek te begrijpen, maar vreest dat het kosmopolietische karakter van autisme een bedreiging vormt voor de Vlaamse identiteit.

DE PEN-VRIENDEN VAN DE MEDIA

Goed nieuws vanuit het Vlaams medialandschap. Het is namelijk nog nooit zo goed geweest, aldus de hoofdredacties. Dit lieten ze ons weten in een open brief nadat de “experts” van het PEN zich vragen durfden te stellen bij de commerciële druk die redacties dag in dag uit motiveert om het beste van zichzelf te verkopen. Een mening die De Moeial enkel kan onderschrijven. Zonder Humo bijvoorbeeld zou de kritische burger nooit weten hoe geweldig het laatste Woestijnvisprogramma op VIER wel niet is. De vijf bladzijden zelfgeschreven onderzoek dat De Morgen ons dagelijks presenteert is een trouwe waakhond voor onze democratie. Zelfs de Vlaamse partijpers staat op een eenzame hoogte, kijken we maar naar De Standaard, het officiële blad van de N-VA. En als we op zoek gaan naar pakkende en humane portretten van de Vlaamse high society kunnen we terecht bij niet één maar twee toppublicaties: Story en Dag Allemaal. Het is niet zozeer de vraag of, maar eerder wanneer Frederik De Swaef of een van zijn collega's een Nobelprijs voor de Literatuur in ontvangst mag nemen. Moraalfilosoof Etienne Vermeersch plaatst toch een kanttekening, hij is namelijk van mening dat hij zelf toch iets te weinig gehoor krijgt in de media. ♦

DOOR SANDRO GONZÁLEZ-MASEDA
EN KENNETH PONTZEELE

Geachte mevrouw De Knop,

Beste Chantal,

Uw echtgenoot, professor doctor Paul, is een hervormer. Dat moet ook u niet ontgaan zijn, als sterke vrouw achter haar gemaal. Nu zijn tweede en laatste rectormandaat alweer voor een vierde achter hem ligt, schijnt hij namelijk bevrijd. Natuurlijk twijfel ik er niet aan dat u zich geen moeite getroost om zijn verleidelijk aanstekelijke enthousiasme op gezette tijden te temperen. Volgens historici is *Second Term Curse* immers geen ijdel begrip. Dat mag hem niet overkomen. Ik vermoed dat we het daar wel over eens zijn.

Hij is echter veranderd. Ik weet natuurlijk niets over zijn bewegingen in huiselijke sfeer, dat oordeel wil en moet ik aan u overlaten.

Wel ben ik bevreesd voor zijn prat gaan op het zogenaamde managementjargon. Ziet u, ik ben gevoelig voor tekens aan de wand. Luidt het spreekwoord niet voor niets: wiens brood men eet, diens woord men spreekt? Stel dat wij dat letterlijk opvatten, dan kennen zowel u als ik al het waarschijnlijke antwoord van Paul: dat de VUB toch tot in den treure afhankelijk blijft van de overheid. Daarom gebruik ik liever een verbastering: wiens brood men wil eten, diens woord men zal spreken.

Wij, durf ik aanmatigend te stellen, verwachten geen groot literator aan het hoofd van onze universiteit. Maar een blad als het onze is er echt niet bij gebaat dat de rector zo openlijk voor het grootste monster van de Nederlandse taal sinds de sportbeeldspraak kiest. Ten eerste schrijft dat niet lekker. Maar de schreeuwende pijn zit 'm in die politieke en economische affiniteit van het discours. Wanneer een rector daar ook nog eens open en bloot voor kiest, en niet schoorvoetend moet toegeven dat hij het liever anders had gezien, dan is er iets aan de hand. Dan zit daar een drijfveer achter.

Het klopt, de Vlaamse Beweging zal deze keer niet op zijn achterste poten staan. Schabouwelijk Nederlands is ook Nederlands en de flaminganten zijn allang blij dat hij voor de Nederlandstalige bonzennewspeak heeft gekozen, ook al wemelt die van de anglicismen. Bovendien zouden zij sowieso niet morrelen, gezien hun grootste politieke paraplu toch veel van de neoliberale kaas gegeten heeft. De kaas van Voka, Unizo en Karel Van Eetvelt.

Paul is wel een liefhebber van die kaas, maar wat gaat hij soms toch snel. Tegenstanders mompelen dat hij trekjes krijgt. Dat hij met steeds minder mensen rekening houdt. Begrijpt u goed, uw echtgenoot wenst echt wel het beste voor zijn universiteit, of beter, zijn professionele omgeving. Doch, neem nu die al zo vaak besproken academische opening van september en het ingestuurd nummertje met de net vermelde kaasboer. Was u daarvan op de hoogte? Vooraanstaanden in de zaal, die zelfs het sprekersgestoelte beklommen hebben, alvast niet. In het vervolg plant hij toch beter een generale repetitie, dat vermijdt gedonder met partners.

Soms lijkt Paul op Johan Vande Lanotte: een gekscherend flitsende handelingssnelheid, nadenken en beslissen in een oogwenk, hetgeen hij dacht dat gedaan moest worden ook meteen uitvoeren. Bovenmiddeld intelligent volgens intimi, dat ook. Er zijn inderdaad parallellen met Johan Vande Lanotte te trekken. Ze fietsen graag, komen uit de academische wereld en hebben allebei een sp.a-signatuur. Althans, dat laatste durf ik heden niet meer met zekerheid te stellen. Er zijn demarches geweest, naar ik begrepen heb. Hoe het ook zij, u weet beter of hij nu in een rode, paarse dan wel blauwe pyjama de slaapvertrekken opzoekt. Ik ben vertrouwd met de hel van de wasmachine, ik weet dat bonte was weleens wederzijds aanstekelijk kan zijn.

Onthoud u goed, beste Chantal, dat ik met u en uw gezin enkel het beste voorheb. Het is belangrijk dat wij ervoor zorgen dat Paul kan floren. Ik zie een nog belangrijker rol voor u weggelegd. U kan de huiskamer managementaliseren.

Zo kan u een huisgenoot-secretaris aanstellen die alle gesprekken aan de avonddis keurig notuleert. U kan een directiecomité oprichten dat zich bezighoudt met de op handen zijnde opfrissing van het behang. Het abonnement op Sporting Telenet kan definitief geschrapt, en Kanaal Z kan u instellen als testscherm.

Als wij ons sterk houden, dan zal dat wel zijn vruchten afwerpen.

Met welgemeende hartelijke groet,

Uw,

Ruben Claesen ♦

AGENDA

DOOR ERWIN AERTS LOPEZ



CONCERT

Kurt Vile & The Violators + Daughn Gibson

zondag 26 mei, 8pm

Ancienne Belgique, Anspachlaan 110, 1000 Bxl

paf: €16

Voor de AB is het dus wachten tot mei om eens te genieten van goede bands. Hier raden we je aan om naar de held Kurt Vile te gaan. Nadat hij War on Drugs stichtte, ging hij alleen verder, maar zeker niet op een lager niveau. Dit brengt hij zijn vijfde album *Wakin on a pretty daze*. Ik neem aan dat jullie onderwijl wel weten hoe te feesten zekers. P.S. Twee dagen later komt ook Animal Collective ... *Gluckwise nice!*

THEATER

Nora

vrij 7 juni & za 8 juni, 8:30pm

Kaaitheater

Saintelettesquare 19, 1000 Bxl

paf: €12/16

Nora, het poppenhuis, schetste een uiterst kritisch beeld van de traditionele rol van man en vrouw in het 19-eeuws huwelijk en veroorzaakte daarmee heel wat opschudding. Ook nu is dit verhaal nog een huiveringwekkende analyse van de huidige verhoudingen. Tg Stan brengt hier ook nog een subtiele kritiek op het consumptisme in het Europa van 2012.

TENTOONSTELLING

Giorgio Morandi

vrij 7 juni – zo 22 september

Bozar

Baron Horta Straat 9, 1000 Bxl

paf: €4 – €10

Bozar brengt een overzichtstentoonstelling van deze grootmeester uit de moderne kunst. Verder wordt deze hulde begeleid door teksten van verschillende schrijvers die hun visie brengen op Morandi.

Sic Alps

vrijdag 28 juni, 8pm

Madame Moustache

Brandhoutkaai 5-7, 1000 Bxl

paf: €8

Bon, dat schrijft hier duidelijk zichzelf niet, dus nog maar een poging. Sic Alps is weer een vuile aanrader zoals altijd, alhoewel hier ook balades in voorkomen. Dus blink die schoenen maar op en herhaal die walspasjes nog maar eens.

Così fan tutte

do 23 mei – zo 23 juni

De Munt

Munt, 1000 Bxl

paf: €12 – €120

Hier nog meer van die miserie tussen man en vrouw! Mozart laat “perversiteit en wreedheid”, “hunkering en tederheid” de revue passeren. Dit schouwspel werd herwerkt door de visie van Michael Haneke. Tijd om die zakdoeken boven te halen.

Michelangelo Antonioni

za 22 juni – zo 8 september

Bozar

Baron Horta Straat 9, 1000 Bxl

paf: €4/6

De Italiaanse regisseur Michelangelo Antonioni was naast een pionier in de cinema, ook een schilder en schrijver. Men schetst hier een portret van deze veelzijdige cineast via filmfragmenten, foto's, geschriften, schilderijen, et cetera.

Wavves

donderdag 27 juni, 7:30pm

Botanique

Koningsstraat 236, 1210 Sint-Joost-Ten-Node

paf: €10 – €16

De koude kille kerker die L.A. is, brengt ons Wavves! En hun vierde album *Afraid of Heights*, volgens enkelen strak als nooit tevoren. Maar laten we toch maar hopen op Satans vuiligheid. Voor meer info, zoekt het zelf op hé. P.S. *Gluuuuuuck*

FILM

KNT

t.e.m. Woensdag 19 juni

Cinematek

Baron Horta Straat 9, 1000 Bxl

paf: €4

Alle films die in België vertoond worden zijn *Kinderen Niet Toegelaten*. Dat stelt de wet van 1 september 1920. Het is de filmkeuringscommissie die eventueel toelating kan verlenen. Cinematek dist hier zes opmerkelijke gevallen op uit de geschiedenis.

Matongé – Europe

woe 5 juni – zo 9 juni

Matongé – Europese Wijk

paf: gratis!

Urbanus geniet zowel in Vlaanderen als Nederland al sinds 1974 grote populariteit en faam. Alhoewel hij vooral bekendstaat als komiek, werden ook zijn liedjes, zoals *Bakske vol met stro* (1979), *Madammen met een bontjas* (1980) en *Hittentit* (1982), bekende en vaak gedraaide hits

Colofon

Adres: Triomflaan 35, 1160 Brussel

Mail: redactie@demoeial.be

Web: www.demoeial.be

+ facebook, twitter, issuu

Hoofredacteur: Stéphanie Romans

Adjunct-redacteur: Joren Janssens

Secretaris: Alvaro Avelar

Redactieleden: Nathaniël Bovin, Manly Callewaert,

Charlotte De Grauwe, Ruben Claesen, Olivier

Dieleman, Sarah Fellahi, Sandro González-Maseda,

Quinten Joris, Kenneth Pontzeele, Piet Van de Velde,

Paola Verhaert

Redactiemedewerkers: Erwin Aerts Lopez, Thomas

Devliegere, Silke Goubin

Fotografie: Manly Callewaert, Sarah Fellahi

Illustratie: Quinten Joris

Ereleden: M. Magits, Jean-Paul Sartre, Jim Van

Leemput, S. Carmiggelt, Stig Geukens

Eindredactie: Alvaro Avelar, Nathaniël Bovin, Ruben

Claesen, Thomas Devliegere, Sandro González-Maseda,

Joren Janssens, Kenneth Pontzeele, Stéphanie Romans,

Paola Verhaert

Jaarabonnement: 30 euro

Stuur uw aanvraag en adresgegevens naar

redactie@demoeial.be

Verzonden naar de drukker op: 15 mei 2013

Oplage: 2000 exemplaren

Formaat: 236 mm x 300 mm

Verantwoordelijke uitgever: Ruben Claesen, de

Moeial, Triomflaan 35, 1160 Oudergem

